

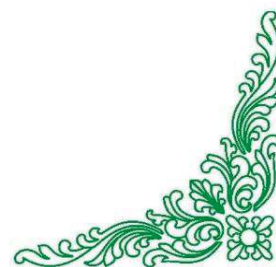
**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

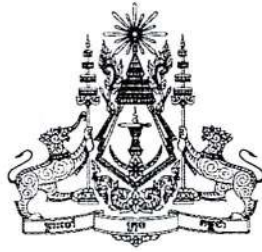
រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

**គោលនយោបាយជាតិ
ស្តីពី**

ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០

ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ : ១០១ សសរ...

**សេចក្តីសម្រេច
ស្តីពី**

**ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវគោលនយោបាយជាតិស្តីពី
ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០**

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៨២៣/១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២២៤/២០៥ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពី ការតែងតាំងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧២៣/១៥៦៣ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- យោងតាមតម្រូវការចាំបាច់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល

សម្រេច

ប្រការ១ .-

ត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវ “គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០” ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីសម្រេចនេះ ។

ប្រការ២ .-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលផ្ទុយនឹងសេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ៣ .-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីគ្រប់ក្រសួង ប្រធានគ្រប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃ ចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

ថ្ងៃ ពុធ ៧ រោច ខែ ពិសាខ ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស. ២៥៦៨
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២៤ ។

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចប្រធានាធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត

កន្លែងទទួល៖

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចមហាបវរធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចប្រការ ៣
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

មុព្វកថា

ក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ កម្ពុជាទទួលបានសុខសន្តិភាពពេញបរិបូរ រក្សាបាន បូណ៌ភាពទឹកដីនិងការអភិវឌ្ឍន៍កែច្នៃច្រើនឥតឈប់ឈរ តាមរយៈនយោបាយឈ្នះ-ឈ្នះរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ការអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណទាំង៤ដំណាក់កាល ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ ជាតិ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា និងកម្មវិធីកែទម្រង់សំខាន់ៗ សំដៅលើកម្ពុជាការ អភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមជាតិទាំងមូលដែលបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាមធ្យមក្នុងរង្វង់៧% មុនការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ១៩។ សមិទ្ធផលគួរជាទី មោទនៈទាំងនេះ បានជំរុញឱ្យកម្ពុជាមានមហិច្ឆតាក្នុងការប្រែក្លាយជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យម កម្រិតខ្ពស់ត្រឹមឆ្នាំ២០៣០ និងក្លាយជាប្រទេសដែលមានចំណូលខ្ពស់ត្រឹមឆ្នាំ២០៥០។

ស្របតាមទស្សនវិស័យខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូននិង ជាពិសេស កម្មវិធីនយោបាយសម្រាប់នីតិកាលទី៧នៃរដ្ឋសភា គឺយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ ដែលបានកំណត់យកអាទិភាពគន្លឹះចំនួន៥គឺ “មនុស្ស ផ្លូវ ទឹក ភ្លើង និងបច្ចេកវិទ្យា” ដែលបានដើរតួនាទី យ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤ ការចាប់យកនវានុវត្តន៍និងបច្ចេកវិទ្យា ការ កាត់បន្ថយការបំភាយកាបូន ព្រមទាំងតម្រូវការក្នុងការលើកកម្ពស់ផលិតភាពនិងពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចដែល ជាគ្រឹះនិងមធ្យោបាយដ៏សំខាន់នៃការសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០។

ក្នុងបរិការណ៍នៃភាពមិនប្រាកដប្រជាសកល ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលជាបញ្ហាប្រឈមរបស់ មនុស្សជាតិ បាននិងកំពុងបន្តផ្តល់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានមកលើប្រទេសទាំងអស់លើសកលលោក ដោយ ក្នុងនោះ អាចនឹងបង្កភាពយាយីដល់កម្ពុជាក្នុងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ក្រោយវិបត្តិជំងឺរាតត្បាតសកល កូវីដ១៩ ក៏ដូចជាអាចប៉ះទង្គិចដល់គន្លងនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាប្រកបដោយចីរភាពនិង ភាពធន់។

ស្របទៅតាមឆន្ទៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចនិងការគិតគូរលើទិដ្ឋភាព បរិស្ថាន ការពង្រឹងសន្តិសុខថាមពល សុខុមាលភាពប្រជាជន និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ការអភិវឌ្ឍ វិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជាគឺជាកិច្ចការបន្ទាន់និងចាំបាច់ ដើម្បីត្រៀមខ្លួនឈោងចាប់យកកាលានុវត្ត ភាពថ្មីៗក្នុងការចូលរួមជំរុញសម្ភារៈនៃការធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីបង្កើតចន្លោះថ្មីៗនៃកំណើន និងការធ្វើបរិវត្តកម្មឆ្ពោះទៅរកឧស្សាហកម្មដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ជាងមុនដូចជា ការកែច្នៃ ការផលិត គ្រឿងអេឡិចត្រូនិក ការផ្គុំនិងការដំឡើងយានយន្ត និងឧស្សាហកម្មដែលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាកាន់តែ ទំនើប ព្រមទាំងបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ ជាពិសេសការសម្រេចបាននូវអព្យាក្រឹតកាបូននៅឆ្នាំ២០៥០។

ក្នុងស្មារតីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលរំពឹងយ៉ាងមុតមាំថា “គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យ យានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០” ដែលត្រូវបានដាក់ចេញក្នុងពេលនេះ នឹងដើរតួនាទីជាផែនទីបង្ហាញ ផ្លូវនិងដាក់ម្ខាងចលករដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់តម្រង់ទិសដល់ការវិនិយោគ ការជំរុញការប្រើប្រាស់និង ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីយានយន្តអគ្គិសនីជាដំហានៗ ផ្អែកលើយន្តការទីផ្សារ និងទៅតាមលទ្ធភាពនិង ធនធានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់ចាប់យកកាលានុវត្តភាពថ្មីៗដែលកំពុងលេចឡើង ស្របនឹងនិន្នាការតំបន់ និងសកល ដើម្បីលើកកម្ពស់កំណើនប្រកបដោយចីរភាពនិងកាន់តែមានពិពិធកម្ម ដើម្បីកសាងភាពធន់

ដឹងមាំនៃសង្គម សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ គោលនយោបាយជាតិក៏បានដាក់ចេញនូវកញ្ចប់វិធានការមុតស្រួច និងដាក់លាក់ ជាពិសេសផ្ដោតលើទិដ្ឋភាពគន្លឹះដែលមានជាអាទិ៍ ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ ការរៀបចំខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នៃគ្រឿងបន្លំ ការរៀបចំយន្តការលើកទឹកចិត្ត ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងដល់ អ្នកប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងសំណល់។

ដើម្បីធានាវឌ្ឍនភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសង្គតិភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ យន្តការស្ថាប័ន និងការទទួលខុសត្រូវ ត្រូវបានកំណត់ច្បាស់លាស់ដែលក្នុងនោះ ១)- គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ជាអ្នកតម្រង់ទិសជាយុទ្ធសាស្ត្រនិងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានាកម្រិតគោល នយោបាយដែលមានចរិតអន្តរក្រសួង ស្ថាប័ន ២)- គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសអន្តរក្រសួង ដើម្បីតាក់តែង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត គោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍយានយន្តអគ្គិសនី ទទួលខុសត្រូវសម្របសម្រួលការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តវិធានការរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមកម្រិតបច្ចេកទេសនិងផ្នែកនីយ័តកម្ម និង ៣)- ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗត្រូវ ទទួលខុសត្រូវនិងមានគណនេយ្យភាពលើការអនុវត្តវិធានការដាក់លាក់ដែលខ្លួនទទួលបន្ទុក។

ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ខ្ញុំសូមកោតសរសើរនិងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង យ៉ាងសកម្មរបស់ឯកឧត្តមអគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ **អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងជាប្រធានគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការដឹកនាំ រៀបចំគោលនយោបាយជាតិនេះឡើង រហូតសម្រេចបានជោគជ័យ និងត្រូវបន្តតាមដាននិងវាយតម្លៃ វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តវិធានការនានា ព្រមទាំងដោះស្រាយបញ្ហានានាកម្រិតគោលនយោបាយដើម្បីធានា សម្រេចបានទៅតាមទិសដៅកំណត់ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិនេះ។ ទន្ទឹមនេះ ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណនិងសម្តែងនូវការវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ដែលជាថ្នាក់ដឹកនាំនិងតំណាងនៃក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ចំពោះការចូលរួមយ៉ាងសកម្មនិងប្រកបដោយ ស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការរៀបចំឯកសារនេះ។

នៅចុងបញ្ចប់ ជាមួយនឹងការអនុម័តដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការនូវ “គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការ អភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០” នេះ ខ្ញុំសូមស្នើគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងតួអង្គពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបន្តចូលរួមអនុវត្តបណ្តាវិធានការដែលមានចែងនៅក្នុងឯកសារនេះ ក្នុងឆន្ទៈមោះមុតប្រកបដោយស្មារតី ទទួលខុសត្រូវ បុរេសកម្ម និងកិច្ចសហការខ្ពស់ សំដៅធានាសម្រេចបានជោគជ័យនិងលទ្ធផលជាក់ស្តែង តាមការរំពឹងទុក។

ថ្ងៃពុធ ៧ រោច ខែ ពិសាខ ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨
ព្រះធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៤

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចប្រធានាធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត

បញ្ជីពាក្យកាត់

ក.ក.ប.	ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	
ក.ជ.ន.ស.	ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	
ក.ប.ទ.	ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍	
ក.ប.ស្ថ.	ក្រសួងបរិស្ថាន	
ក.ព.ណ.	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	
ក.វ.ថ.	ក្រសួងវៃនិងថាមពល	
ក.ស.ក.	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន	
ក.ស.ហ.វ.	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	
ក.អ.ក.	ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា	
ក.ខ.វ.ប.ន.	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍	
គ.ល.គ.យ.អ.	គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសអន្តរក្រសួង ដើម្បីតាក់តែងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត គោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍយានយន្តអគ្គិសនី	
គ.ស.ហ.	គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	
ម.អ.ជ.	មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ	
អ.យ.ក.	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	
BEV	Battery Electric Vehicle	យានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធ
EDC	Electricite Du Cambodge	អគ្គិសនីកម្ពុជា
ESG	Environmental, Social and Governance	បរិស្ថាន សង្គម និងអភិបាលកិច្ច
EV	Electric Vehicle	យានយន្តអគ្គិសនី
HEV	Hybrid Electric Vehicle	យានយន្តប្រភេទហាយប្រ៊ីដ
ICE Vehicle	Internal Combustion Engine Vehicle	យានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ
PHEV	Plug-In Hybrid Electric Vehicle	យានយន្តប្រភេទហាយប្រ៊ីដដែលអាច បញ្ចូលថាមពលបាន

មាតិកា

១- សេចក្តីផ្តើម	១
២- វិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា	៤
២.១- ស្ថានភាពនៃវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា	៤
២.២- គោលនយោបាយនិងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ	៥
៣- អត្ថប្រយោជន៍និងបញ្ហាប្រឈម ក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី	៦
៣.១- អត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី	៦
៣.២- បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី	៧
៤- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ	៩
៤.១- ចក្ខុវិស័យ	៩
៤.២- គោលបំណងនិងគោលដៅ	៩
៤.៣- គោលការណ៍	៩
៤.៤- វិធានការគោលនយោបាយ	១០
៤.៤.១- ការជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី	១១
ក- ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ	១១
ខ- ការរៀបចំយន្តការលើកទឹកចិត្តដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី	១៣
គ- ការពង្រីកលទ្ធភាពចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយបរិយាបន្ននិងនវានុវត្តន៍	១៤
ឃ- ការបញ្ឈប់ការយល់ដឹងអំពីយានយន្តអគ្គិសនី	១៤
៤.៤.២- ការផ្គត់ផ្គង់	១៥
ក- ការពង្រឹងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នៃគ្រឿងបន្លំនិងឧស្សាហកម្មដំឡើងយានយន្តអគ្គិសនី	១៥
ខ- ការអភិវឌ្ឍជំនាញក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី	១៦
៤.៤.៣- ការការពារបរិស្ថាន	១៧
៥- ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ	១៨
៦- យន្តការស្ថាប័ននិងការតាមដាននិងវាយតម្លៃ	២០
៦.១- ការរៀបចំយន្តការស្ថាប័ន	២០
៦.២- ការតាមដាននិងវាយតម្លៃ	២១
៧- សន្និដ្ឋាន	២១
ឧបសម្ព័ន្ធ: វិធានការគោលនយោបាយ	២៣

១- សេចក្តីផ្តើម

ក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃនិងប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** កម្ពុជាទទួលបានសុខសន្តិភាពពេញលេញនិងសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពការកែទម្រង់ការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ច និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងអត្រាជាមធ្យមប្រមាណជាង៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្ស មុនវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ១៩។ រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧នៃរដ្ឋសភាដែលដឹកនាំដោយ **សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** បាននិងកំពុងបន្តដឹកនាំប្រទេសជាតិឆ្ពោះទៅរកវឌ្ឍនភាពនិងបង្កើតសមិទ្ធផលថ្មីបន្ថែមទៀតស្របទៅតាមយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជាការណែនាំកាលទី១ ដោយបន្តធ្វើពិពិធកម្មនៃចរាចរណ៍សេដ្ឋកិច្ច ពីសេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកខ្លាំងទៅលើវិស័យកសិកម្ម មកជាសេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកកាន់តែខ្លាំងលើវិស័យឧស្សាហកម្ម។ ទន្ទឹមនេះ កម្ពុជាក៏កំពុងធ្វើបរិវត្តកម្មចរាចរណ៍សេដ្ឋកិច្ចឆ្ពោះទៅរកឧស្សាហកម្មដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ជាងមុនដូចជា ការកែច្នៃ ការផលិតគ្រឿងអេឡិចត្រូនិក ការផ្គុំនិងដំឡើងយានយន្តនិងឧស្សាហកម្មដែលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាខ្ពស់ជាងមុន។

ក្នុងស្មារតីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់យកវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីជាវិស័យមួយក្នុងចំណោមវិស័យដែលមានសក្តានុពលខ្ពស់ ក្នុងការចូលរួមចំណែកដល់ការជំរុញសម្រុះនៃការធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីក៏ដើរទន្ទឹមគ្នាទៅនឹងនិន្នាការតំបន់និងសកល ដោយសារវិស័យនេះមិនត្រឹមតែរួមចំណែកដល់ការការពារបរិស្ថានប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចនិងពង្រឹងសន្តិសុខថាមពល។

យានយន្តអគ្គិសនី (Electric Vehicle – EV) សំដៅដល់ប្រភេទយានយន្តដើរដោយម៉ូទ័រអគ្គិសនីនិងប្រើប្រាស់អាគុយដើម្បីស្តុកថាមពល។ ជាទូទៅ យានយន្តអគ្គិសនីត្រូវបានបែងចែកជា៣ប្រភេទរួមមាន៖ ១)- ប្រភេទប្រើប្រាស់អគ្គិសនីសុទ្ធ (Battery Electric Vehicle – BEV) ២)- ប្រភេទប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈនិងអាគុយ (Hybrid Electric Vehicle – HEV) និង ៣)- ប្រភេទប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈនិងអាគុយតែអាចបញ្ចូលថាមពលដូចយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធបាន (Plug-in HEV – PHEV)។

នាពេលបច្ចុប្បន្ន ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីគឺជានិន្នាការសកលដែលកំពុងកើនយ៉ាងលឿន។ ការលក់យានយន្តអគ្គិសនីសកលបានកើន២២៤% ពីប្រមាណ៣,២លានគ្រឿងក្នុងឆ្នាំ២០២០ រហូតដល់ប្រមាណ១០លានគ្រឿងក្នុងឆ្នាំ២០២២ដែលទីផ្សារយានយន្តអគ្គិសនីសកលមានទំហំប្រមាណ ២០៥,៦ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិកឬប្រមាណ១០% នៃទីផ្សារលក់យានយន្តក្នុងសកល។ បន្ថែមលើនេះ ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិនានាបានព្យាករថា យានយន្តអគ្គិសនីនឹងរួមចំណែកប្រមាណ៥០% នៃការលក់យានយន្តថ្មីនៅទូទាំងពិភពលោកនៅឆ្នាំ២០៣៥ និងប្រមាណ៦១% នៅឆ្នាំ២០៤០(តារាងទី១)។

កំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃវិស័យនេះត្រូវបានគាំទ្រដោយការដាក់ចេញគោលនយោបាយជាក់លាក់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលទាំងផ្នែកសារពើពន្ធនិងមិនមែនសារពើពន្ធដើម្បីទាញយកផលវិជ្ជមានពីវិស័យនេះ រួមមាន៖ ១)- ផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការបង្កើតការងារសម្រាប់ពលរដ្ឋនិងផ្តល់តម្លៃបន្ថែមក្នុង

សេដ្ឋកិច្ច ២)- ការការពារបរិស្ថាននិងសុខភាពប្រជាជនតាមរយៈការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពុល ជំនួសឱ្យការប្រើប្រាស់យានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ និង ៣)- ការចូលរួមធានាសន្តិសុខថាមពលតាមរយៈ ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើការនាំចូលប្រេងឥន្ធនៈពីបរទេសនិងភាពងាយរងគ្រោះទៅនឹងការប្រែប្រួល នៃថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈសកល។

បន្ថែមលើនេះ ថ្លៃដើមនៃការផលិតយានយន្តអគ្គិសនីត្រូវបានព្យាករថា នឹងធ្លាក់ចុះមកប្រហាក់ ប្រហែលនឹងយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ (Internal Combustion Engine Vehicle – ICE) ក្នុងរយៈ ពេលមធ្យម។ ទោះបីជាធានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ថ្លៃដើមនៃការផលិតយានយន្តអគ្គិសនីជាមធ្យមនៅខ្ពស់ជាង ថ្លៃដើមផលិតយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈប្រមាណ៨០% ថ្លៃដើមនេះត្រូវបានព្យាករថា នឹងបន្តធ្លាក់ ចុះមកត្រឹមប្រមាណ២៥% ទៅ ៤០% នៅឆ្នាំ២០៣០ និងប្រហាក់ប្រហែលនឹងយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេង ឥន្ធនៈនាប៉ុន្មានឆ្នាំបន្ទាប់។ កត្តាចម្បងដែលធ្វើឱ្យថ្លៃដើមផលិតយានយន្តអគ្គិសនីមានការធ្លាក់ចុះ គឺ ដោយសារការធ្លាក់ចុះថ្លៃដើមផលិតអាគុយ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ពិភពលោកមានស្តុកលីចូមប្រេងច្រើន ប្រមាណ២២លានតោនដែលអាចប្រើប្រាស់ដើម្បីផលិតយានយន្តអគ្គិសនីប្រមាណ២,៧ប៊ីលានគ្រឿង។ ទន្ទឹមនេះ អាគុយសម្រាប់យានយន្តអគ្គិសនីមួយចំនួនដែលផលិតចេញពីសារធាតុក្រៅពីលីចូមដូចជា អ៊ីយ៉ង់សូដ្យូមនិងប្រភេទថាមពលផ្សេងទៀតដូចជា អ៊ីដ្រូសែន សូឡា និងនុយក្លេអ៊ែរជាដើម ក៏កំពុងត្រូវ បានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សាកល្បងនិងស្ថិតក្រោមការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាបន្តបន្ទាប់ផងដែរ (តារាងទី១)។

តារាងទី១: ការវិវត្តនៃវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី

និន្នាការរួម	<ul style="list-style-type: none"> - កំណើនការលក់ EV សកល កើន២២៤% (២០២០-២០២២) - វិសាលភាពបច្ចេកវិទ្យា EV មានទាំងក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍និងកំពុងអភិវឌ្ឍ (ចិន អឺរ៉ុប អាមេរិក ។ល។) - ចាប់ផ្តើមពីការអភិវឌ្ឍ EV ទេសចរណ៍ មុនឈានទៅប្រភេទដឹកអ្នកដំណើរនិងដឹក ទំនិញ
អាគុយ	<ul style="list-style-type: none"> - ថ្លៃដើមអាគុយលីចូម (Lithium-ion) ថយចុះពី៥៣៥ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយ គីឡូវ៉ាត់ម៉ោង(២០១៣) មកត្រឹម១០៧ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយគីឡូវ៉ាត់ម៉ោង (២០២៣) - ប្រភពថាមពលផ្សេងៗទៀត៖ ថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យ នុយក្លេអ៊ែរ អ៊ីដ្រូសែន ។ល។
ការបញ្ចូល ថាមពល	<ul style="list-style-type: none"> - មានប្រភេទតាមផ្ទះ ចល័ត (Portable) និងតាមស្ថានីយ - ល្បឿនបញ្ចូលថាមពលចាប់ពី១០ម៉ោង ដល់ក្រោម១ម៉ោង (យឺត លឿននិងលឿន ខ្លាំង)
ថ្លៃដើម ផលិតកម្ម	<ul style="list-style-type: none"> - ថ្លៃដើមនៃការផលិតរថយន្តអគ្គិសនីមាននិន្នាការថយចុះពី១៨០% ទៅ ១២៥% នៃថ្លៃផលិតកម្ម ICEs នៅឆ្នាំ២០៣០

ជានិទ្ទាការរួម ប្រទេសធំៗដែលបានចាប់ផ្តើមជំរុញអភិវឌ្ឍន៍វិស័យយានយន្តអគ្គិសនីមុនគេបង្អស់ ជាពិសេសប្រទេសចិននិងសហភាពអឺរ៉ុប បានចាប់ផ្តើមដំបូងដោយការដាក់ចេញគោលនយោបាយលើក ទឹកចិត្តជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីទេសចរណ៍។ បន្ទាប់ពីចរន្តនៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី ទេសចរណ៍មានសម្រាប់កើនឡើងឱ្យកត់សម្គាល់ ប្រទេសទាំងនោះបានចាប់ផ្តើមបន្តបន្ថយការលើកទឹកចិត្ត លើការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីទេសចរណ៍ដោយសន្សឹមៗ និងឈានដល់ការបង្កើតគោលនយោបាយ ជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីដឹកអ្នកដំណើរនិងដឹកទំនិញ ព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ គ្រឿងបន្លំ ឧស្សាហកម្មដំឡើងនិងបង្កើនយានយន្តអគ្គិសនី និងជាពិសេសឧស្សាហកម្មផលិតអាកុយ។

ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីក្នុងតំបន់និងសកលលោក ក៏ដូចជាស្របទៅតាមធនៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចនិងការគិតគូរលើទិដ្ឋភាព បរិស្ថាន ការពង្រឹងសន្តិសុខថាមពល សុខុមាលភាពប្រជាជន និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ការអភិវឌ្ឍ វិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា គឺជាកិច្ចការបន្ទាន់និងចាំបាច់ ដើម្បីឈោងចាប់យកកាលានុវត្តភាពថ្មីៗ សម្រាប់ជំរុញសម្រាប់នៃការធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចនិងបង្កើតចន្លោះថ្មីនៃកំណើនដូចដែលរាជរដ្ឋាភិបាល បានកំណត់ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជាការណែនាំកាលទី១ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម កម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥។ ទន្ទឹមនេះ កាលានុវត្តភាពថ្មីនេះក៏អាចជួយពន្លឿនកម្ពុជាឱ្យរំដោះពីការប្រើ ប្រាស់ថយន្តចាស់ៗដ៏ច្រើនលើសលប់ ហើយឆ្ពោះទៅរកការប្រើប្រាស់ថយន្តថ្មីដែលជួយដល់បរិស្ថាននិង មានសុវត្ថិភាពខ្ពស់។

នាពេលបច្ចុប្បន្ន ទោះបីជាកម្ពុជាចាប់ផ្តើមមានសម្រាប់នៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី មានការ វិនិយោគរបស់វិស័យឯកជនលើវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនិងការគិតគូររៀបចំគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនេះក្តី ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលពុំទាន់មានគោលនយោបាយជាតិរួមមួយដែលបានបង្ហាញការប្តេជ្ញាចិត្តនិងការកំណត់ទិសដៅ អភិវឌ្ឍន៍វិស័យយានយន្តអគ្គិសនីច្បាស់លាស់នៅឡើយ។ កត្តានេះបានជះឥទ្ធិពលដល់ការសម្រេចចិត្ត វិនិយោគរបស់វិស័យឯកជនបន្ថែមទៀតក្នុងវិស័យនេះនិងការសម្រេចចិត្តប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីរបស់ ប្រជាជនកម្ពុជាឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ។

ឈរលើបរិការណ៍នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដាក់ចេញ **“គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការ អភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០”** ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់និងការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធ អេកូឡូស៊ីទាំងមូល ជាពិសេសផ្តោតលើទិដ្ឋភាពគន្លឹះសំខាន់ៗ ដូចជា៖ ១)- ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ គាំទ្រ រួមទាំងស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលនិងបណ្តាញតភ្ជាប់ដែលឈានដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ៥G ២)- ការរៀបចំខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នៃគ្រឿងបន្លំយានយន្ត រួមទាំងអាកុយ ៣)- ការរៀបចំយន្តការលើកទឹកចិត្ត ដើម្បីជំរុញវិស័យនេះ ៤)- ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងដល់អ្នកប្រើប្រាស់ និង ៥)- ការគ្រប់គ្រងសំណល់។

គោលនយោបាយជាតិត្រូវបានរៀបចំឡើងជាទស្សនវិស័យវែងឆ្ងាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុង ការតម្រង់ទិសដល់ការវិនិយោគ ការជំរុញការប្រើប្រាស់ និងការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីយានយន្តអគ្គិសនីជា ជំហានៗទៅតាមលទ្ធភាពនិងធនធានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ជារួម គោលនយោបាយជាតិនេះដាក់ចេញនូវ ចក្ខុវិស័យ គោលបំណងនិងគោលដៅ ព្រមទាំងវិធានការគោលនយោបាយ ដោយមានការកំណត់យន្តការ

និងស្ថាប័នដឹកនាំអនុវត្តច្បាស់លាស់។ បន្ថែមពីនេះ ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនិងភាពច្បាស់លាស់នៃការដាក់ចេញនូវវិធានការគោលនយោបាយ គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ២០២៤-២០៣០ មានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់តែលើយានយន្តប្រភេទអគ្គិសនីសុទ្ធជឺ (BEV) រួមមាន រថយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធជឺ ត្រីចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធជឺ និងទោចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធជឺ។

២- វិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា

២.១- ស្ថានភាពនៃវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា

យានយន្តគឺជាមធ្យោបាយចម្បងសម្រាប់ការធ្វើដំណើរប្រចាំថ្ងៃនិងការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរនិងទំនិញនៅទូទាំងប្រទេស។ ជាក់ស្តែង អត្រានៃការប្រើប្រាស់យានយន្តកើនយ៉ាងខ្លាំង ជាពិសេស ទោចក្រយានយន្តនិងរថយន្ត។ ក្នុងចំណោមយានយន្តសរុប៧លានគ្រឿង ទោចក្រយានយន្តមានប្រមាណ៨៥% រថយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈធុនស្រាល (រថយន្តទេសចរណ៍) មានប្រមាណ១០% និងរថយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈធុនធ្ងន់ (រថយន្តដឹកទំនិញនិងគ្រឿងចក្រ) មានប្រមាណ៥%។ ដោយឡែក យានយន្តអគ្គិសនីដែលបានចុះបញ្ជីត្រឹមខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៤ មានចំនួន១ ៨៨៧គ្រឿង ដោយក្នុងនោះ រថយន្តទេសចរណ៍មានចំនួន៩០៦គ្រឿង ត្រីចក្រយានយន្តមានចំនួន៤១៥គ្រឿង និងទោចក្រយានយន្តមានចំនួន៥៦៦គ្រឿង។ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ យានយន្តអគ្គិសនីដែលចុះបញ្ជីសរុបមានចំនួន៧៥៧គ្រឿង បានកើន១៤,២% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០២២ ដែលមានចំនួន៦៦៣គ្រឿង។ ចំណែកទីតាំងបញ្ចូលថាមពលគិតត្រឹមដើមឆ្នាំ២០២៤ មានចំនួន២១កន្លែងដែលមានទូបញ្ចូលថាមពលយានយន្តអគ្គិសនីលឿនខ្លាំងសរុបមានចំនួន២៧គ្រឿង។

កម្ពុជាពឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងលើការនាំចូលយានយន្តពីបរទេស ខណៈដែលវិស័យដំឡើងយានយន្តទើបនឹងមានការអភិវឌ្ឍក្នុងទសវត្សចុងក្រោយនេះ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ឧស្សាហកម្មដំឡើងរួមមាន៖ ១)- រថយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈក្នុងស្រុកចំនួនប្រមាណ៧ក្រុមហ៊ុនដែលកំពុងដំឡើងរថយន្តម៉ាក Ford, Ssangyong, Hyundai, KIA, Isuzu, Toyota និងម៉ាកចិនមួយចំនួនទៀត ២)- ទោចក្រយានយន្តទូទៅចំនួន២គឺ Honda និងSuzuki ព្រមទាំងការដំឡើងទោចក្រយានយន្តអគ្គិសនីចំនួន១ គឺ VW&C និង ៣)- ត្រីចក្រយានយន្តទូទៅចំនួន១ គឺ Hanuman ព្រមទាំងការដំឡើងត្រីចក្រយានយន្តអគ្គិសនីចំនួន១ គឺ Onion Mobility។

កម្ពុជាមានសមត្ថភាពអាចផលិតគ្រឿងបន្លំសាមញ្ញរបស់យានយន្តទូទៅ។ ជាក់ស្តែង កម្ពុជាមានឧស្សាហកម្មផលិតគ្រឿងបន្លំក្នុងស្រុកដូចជា ខ្សែភ្លើងដែលផលិតដោយក្រុមហ៊ុន Denso, Sumitomo Yazaki, និងKyungshinជាដើម និងក្រុមហ៊ុនផលិតសំបកកង់ឡានដែលផលិតដោយក្រុមហ៊ុន Cart Tire, Newbustar និង General Intelligence ជាដើម ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ដល់ឧស្សាហកម្មដំឡើងរថយន្តនៅបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់។ ឈរលើមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មនេះ កម្ពុជាអាចចាប់យកកាលានុវត្តភាពដ៏សំខាន់ក្នុងការផ្សារភ្ជាប់ខ្សែច្រវាក់គ្រឿងបន្លំយានយន្តអគ្គិសនីសកលដែលរឹងមាំនឹងកើនខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០។ ទន្ទឹមនេះ ដោយសារគ្រឿងបន្លំយានយន្តអគ្គិសនីភាគច្រើនជាគ្រឿងបន្លំដែលមានភាពស្មុគស្មាញកម្រិតមធ្យមនិងមាន

ទម្ងន់ស្រាលជាងគ្រឿងបង្កុំយានយន្តទូទៅ កម្ពុជាអាចមានភាពប្រកួតប្រជែងថ្លៃដើមសម្រាប់ការផលិត គ្រឿងបង្កុំយានយន្តអគ្គិសនីនៅក្នុងទសវត្សខាងមុខ។

២.២- គោលនយោបាយនិងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

ការរៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ ក៏បាន ប្រមូលផ្តុំនិងសំយោគពីការសិក្សា ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ ផែនទីចង្អុលផ្លូវ និងវិធានការ គោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ រួមផ្សំនឹងបទពិសោធនៃការអនុវត្តជាអន្តរជាតិលើការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធ អេកូឡូស៊ីរបស់វិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ដោយគិតគូរពីការពង្រឹងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងបង្កើតដល់ ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ រួមមាន ស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល និងបណ្តាញតភ្ជាប់ ព្រមទាំងយន្តការ លើកទឹកចិត្តផ្សេងៗ ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់ ការវិនិយោគ និងការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី។ ឯកសារចម្បងដែលត្រូវបានប្រើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យ យានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ រួមមាន៖

- ១)- យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន (LTS4CN) ដោយបង្ហាញពី ការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ចំពោះការបង្កើនការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី ដែលបានកំណត់ការប្រើប្រាស់ ទោចក្រយានយន្តអគ្គិសនីឱ្យបាន៧០% និងរថយន្តអគ្គិសនីឱ្យបាន៤០% នៅត្រឹមឆ្នាំ២០៥០ ក្នុងគោលដៅសម្រេចបានអព្យាក្រឹតកាបូន
- ២)- ផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តនិងអេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា ដោយផ្តោតសំខាន់លើ ឧស្សាហកម្មផលិតគ្រឿងបង្កើតគាំទ្រដល់វិស័យយានយន្តនិងអេឡិចត្រូនិក
- ៣)- អនុក្រឹត្យស្តីពីការកែសម្រួលអត្រាអាករពិសេសពី៣០% ទៅ១០% សម្រាប់ការនាំចូលរថយន្ត អគ្គិសនីសុទ្ធ
- ៤)- គោលការណ៍លើកទឹកចិត្តពន្ធសម្រាប់ការវិនិយោគដំឡើងរថយន្ត ទោចក្រយានយន្តនិង ត្រីចក្រយានយន្តក្នុងស្រុក ដោយធ្វើការបញ្ចុះអត្រាពន្ធអាករនាំចូលសរុប (ពន្ធគយ អាករ ពិសេស និងអាករលើតម្លៃបន្ថែម) ពី៥០% ដល់៩០% ព្រមទាំងបញ្ចុះពន្ធអាករនាំចូល សម្រាប់ការដំឡើងទោចក្រយានយន្តនិងត្រីចក្រយានយន្តប្រភេទអគ្គិសនីក្នុងស្រុកពី៦០% ដល់១០០% តាមទម្រង់ CKD, IKD, IKD1 និងIKD2
- ៥)- ផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍបណ្តាញស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា និង
- ៦)- ប្រទេសកម្ពុជា៖ អនុសាសន៍សម្រាប់រៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវថ្នាក់ជាតិស្តីពីអន្តរកាលនៃការប្រើ ប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី។

៣- អត្ថប្រយោជន៍និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងវិស័យឃាតយន្តអគ្គិសនី

៣.១- អត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ឃាតយន្តអគ្គិសនី

ការប្រើប្រាស់ឃាតយន្តអគ្គិសនីនឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនក្នុងទិដ្ឋភាពបរិស្ថាន សេដ្ឋកិច្ច សន្តិសុខថាមពល និងជាពិសេសការឈោងចាប់នូវបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗស្របនឹងនិន្នាការតំបន់និងសកលលោក ដែលមានដូចខាងក្រោម៖

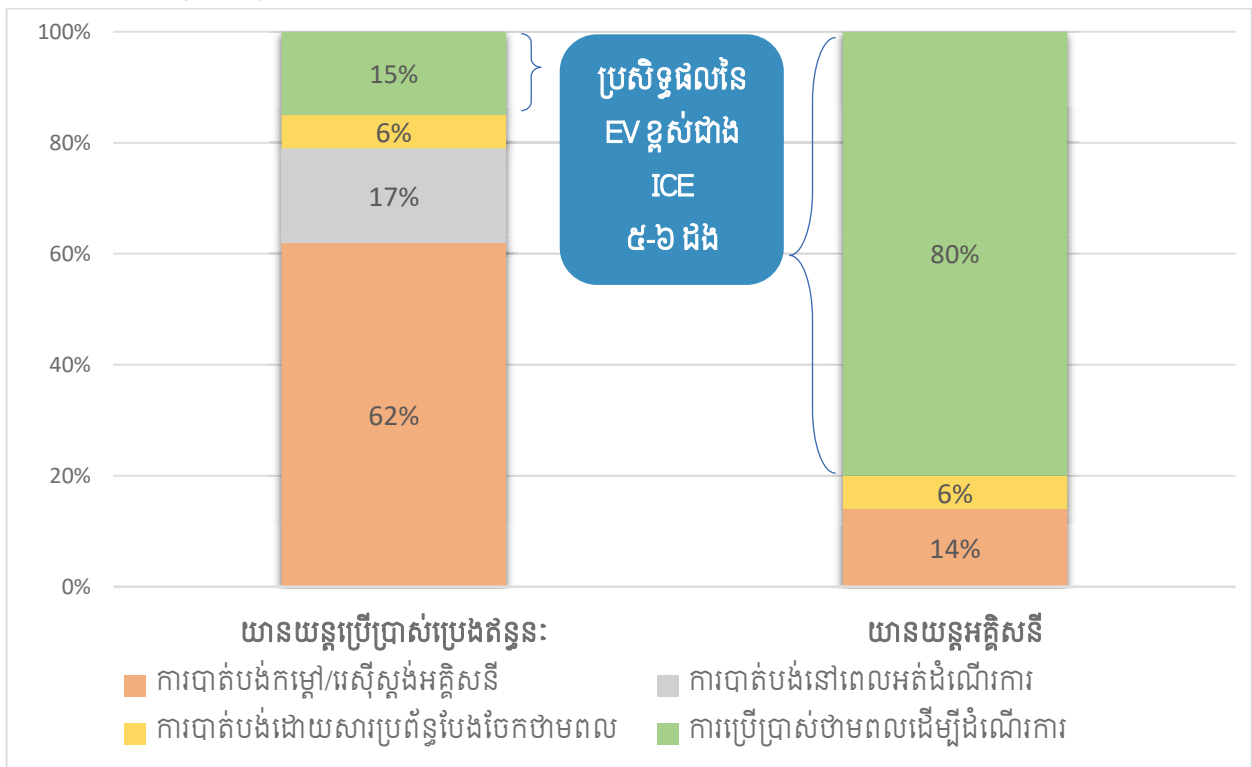
- **ការកាត់បន្ថយការបំបាត់ឧស្ម័នកាបូនិក៖** ការប្រើប្រាស់ឃាតយន្តអគ្គិសនីនឹងរួមចំណែកកាត់បន្ថយ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមរយៈការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើការប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈដែលជា ប្រភពនៃការបំបាត់ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដ៏ចម្បង។ ឃាតយន្តអគ្គិសនីគ្មានការបញ្ចេញឧស្ម័នពុលតាម បំពង់ស៊ីម៉ង់ដូចឃាតយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈដែលបញ្ចេញឧស្ម័នកាបូនម៉ូណូអុកស៊ីដ នីត្រូសែន អុកស៊ីដ និងកាតលីតនានា ដែលកត្តាទាំងនេះរួមចំណែកក្នុងការពង្រឹងគុណភាពខ្យល់ក្នុង បរិយាកាស។ ការបង្កើនការប្រើប្រាស់ឃាតយន្តអគ្គិសនីនឹងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពុលក្នុង សកលលោកប្រមាណពាក់កណ្តាលនៅឆ្នាំ២០៥០ ធៀបនឹងបច្ចុប្បន្ន និងកាត់បន្ថយការស្លាប់មុន អាយុពីប្រមាណ៥,៤លាននាក់ នៅឆ្នាំ២០២០ មកត្រឹមប្រមាណ២,៨លាននាក់ នៅឆ្នាំ២០៥០។ តាមការវិភាគនៃការបញ្ចេញឧស្ម័នពុលនៅក្នុងវដ្តជីវិតនៃឃាតយន្ត ការប្រើប្រាស់ឃាតយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធ មានការបញ្ចេញឧស្ម័នពុលតិចជាងរថយន្តដែលប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈរហូតដល់ទៅជិត៤០% រីឯការប្រើប្រាស់ទៅចក្រឃាតយន្តអគ្គិសនីបញ្ចេញឧស្ម័នពុលតិចជាងទៅចក្រឃាតយន្តដែល ប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈប្រមាណ១០ដង។
- **សន្តិសុខថាមពល៖** ការជំរុញការប្រើប្រាស់ឃាតយន្តអគ្គិសនីនឹងចូលរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយ ការប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ។ ដោយហេតុថាកម្ពុជាជាប្រទេសពឹងផ្អែកទាំងស្រុងលើការនាំចូល ប្រេងឥន្ធនៈពីទីផ្សារអន្តរជាតិនិងបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់ ការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ នឹងជួយពង្រឹងសន្តិសុខថាមពលរបស់កម្ពុជា តាមរយៈការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើការនាំចូល ប្រេងឥន្ធនៈ ព្រមទាំងការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការប្រែប្រួលថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈដែលមានភាពមិន ប្រាកដប្រជាខ្ពស់។ បន្ថែមលើនេះ អស្ថិរភាពនៃថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈបានដាក់សម្ពាធយ៉ាងខ្លាំងលើការ គ្រប់គ្រងទុនបម្រុងរូបិយប័ណ្ណអន្តរជាតិ។
- **ការសន្សំសំចៃ៖** ការប្រើប្រាស់ឃាតយន្តអគ្គិសនីមានលក្ខណៈសន្សំសំចៃខ្ពស់ជាងការប្រើប្រាស់ ឃាតយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ។ ឃាតយន្តអគ្គិសនីមានប្រសិទ្ធផល¹ ខ្ពស់ជាងថាមពលម៉ាស៊ីន ប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈប្រមាណ៥ ទៅ ៦ដង នៅក្នុងការបំប្លែងថាមពលទៅជាចលនាដែលធ្វើឱ្យ ចំណាយទាបក្នុងការផ្លាស់ទី (រូបភាពទី១)។ ជាក់ស្តែង នៅក្នុងចម្ងាយផ្លូវ១០០គីឡូម៉ែត ការប្រើ

¹ ប្រសិទ្ធផលថាមពល មានន័យថា អនុបាត (ratio) ថាមពលចេញដែលមានអត្ថប្រយោជន៍របស់ប្រព័ន្ធមួយដែលបានមកពី ដំណើរការ ឬសកម្មភាពបំប្លែងធៀបទៅនឹងថាមពលចូលរបស់ប្រព័ន្ធនោះ។

ប្រាស់របេយន្តអគ្គិសនីត្រូវបានចែកចាយប្រមាណ៩ ៦៣៣រៀល ចំណែកឯការប្រើប្រាស់យានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈត្រូវបានចែកចាយប្រមាណ៧២៣រៀល។

- **ការលោងចាប់យកនូវបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ:** បណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់និងសកលលោកកំពុងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ក្នុងការជំរុញវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ជាពិសេសការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត បច្ចេកវិទ្យាបើកបរដោយស្វ័យប្រវត្តិ និងបច្ចេកវិទ្យាផ្សេងៗទៀតដែលពង្រឹងសុវត្ថិភាពដល់អ្នកប្រើប្រាស់។ កម្ពុជាក៏ត្រូវសម្របខ្លួនក្នុងនិន្នាការថ្មីនេះ ដើម្បីរក្សាភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន។

រូបភាពទី១៖ ការប្រៀបធៀបប្រសិទ្ធផលនៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីធៀបនឹងយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ:

ប្រភព៖ ការវិភាគ pManifold

៣.២- បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី

ផ្អែកតាមបទពិសោធនៅតាមបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍និងស្ថានភាពនៃកម្ពុជា ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជាមានបញ្ហាប្រឈមចម្បងមួយចំនួនដែលរាំងស្ទះដល់ការកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់វិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ដូចខាងក្រោម៖

- ១)- កម្ពុជាមិនទាន់មានគោលនយោបាយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនិងការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តគ្រប់គ្រាន់៖ ទោះបីជាមានការសិក្សា ការពិភាក្សានិងការរៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីក្តី កម្ពុជានៅមិនទាន់មានគោលនយោបាយជាក់លាក់ដែលចង្អុលបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តនិងទិសដៅច្បាស់លាស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាលើវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនេះនៅឡើយទេ។

ទន្ទឹមនេះ ទោះបីមានការកែសម្រួលអាករពិសេសលើយានយន្តអគ្គិសនីជាបន្តបន្ទាប់ កម្ពុជាក៏មិនទាន់មានគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តទាំងផ្នែកសារពើពន្ធនិងមិនមែនសារពើពន្ធ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីដូចបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់។ កត្តាទាំងនេះបានផ្តល់ភាពមិនច្បាស់លាស់សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់និងវិនិយោគិន។

២)- ការរៀបចំស្តង់ដារបច្ចេកទេសនិងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗមិនទាន់មានលក្ខណៈពេញលេញ: ដោយសារយានយន្តអគ្គិសនីប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសថ្មីៗ ជាពិសេសអាចប្រើប្រាស់បញ្ហាសិប្បនិម្មិតដែលពាក់ព័ន្ធដល់អ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ ចាំបាច់ត្រូវមានការគិតគូរនិងពិនិត្យពីស្តង់ដារបច្ចេកទេសនិងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗសម្រាប់គាំទ្រនិងធានាសុវត្ថិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី។

៣)- ស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលយានយន្តអគ្គិសនីមិនទាន់បានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយ: ស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សាកល្បង ប៉ុន្តែមិនទាន់មានចំនួនច្រើនគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេដែលនេះជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ធំមួយនៅកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន។ បន្ថែមពីនេះ ឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលសម្រាប់យានយន្តអគ្គិសនីនៅតាមបណ្តាស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលមិនទាន់មានលក្ខណៈសកល ដែលជាកត្តារាំងស្ទះដល់ក្រុមហ៊ុនថ្មីៗដែលមានបំណងចង់ចូលក្នុងទីផ្សារយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា។

៤)- ធនធានមនុស្សមានចំនួនតិចតួចនៅឡើយ: ដោយវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីជាវិស័យថ្មីនៅកម្ពុជា ធនធានមនុស្សដែលមានចំណេះដឹងនិងជំនាញស្ទាត់ក្នុងការជួសជុល ការថែទាំនិងការផ្តល់សេវាលក់យានយន្តអគ្គិសនីនៅមានកម្រិតដែលកត្តានេះបង្កជាផលលំបាកសម្រាប់វិស័យឯកជនក្នុងការវិនិយោគនិងផ្តល់សេវាថែទាំដល់អ្នកប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី។ ក្រៅពីជំនាញនិងចំណេះដឹងពាក់ព័ន្ធយានយន្តអគ្គិសនី កម្ពុជាក៏មានកង្វះធនធានមនុស្សពាក់ព័ន្ធនឹងការជួសជុល ការថែទាំនិងការដំឡើងស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល ការបំពាក់ឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពល ការកែច្នៃកាកសំណល់យានយន្តអគ្គិសនីជាដើម។

៥)- ការយល់ដឹងនិងទំនុកចិត្តលើការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីនៅមានកម្រិត : ប្រជាជនកម្ពុជាមានការយល់ដឹងតិចតួចពីបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗរបស់យានយន្តអគ្គិសនីនិងអត្ថប្រយោជន៍នៃយានយន្តអគ្គិសនីដោយអ្នកប្រើប្រាស់នៅមានកង្វះច្រើនដូចជា កង្វះស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល ចំណាយខ្ពស់លើការផ្លាស់ប្តូរអាគុយ កង្វះសេវាថែទាំឬជួសជុលយានយន្តអគ្គិសនី ថ្លៃយានយន្តអគ្គិសនីនៅខ្ពស់ជាងយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ ព្រមទាំងយានយន្តអគ្គិសនីដែលប្រើប្រាស់រួចមានថ្លៃទាបនិងមិនសូវមានតម្រូវការក្នុងទីផ្សារលក់បន្ត។ កត្តាទាំងអស់នេះបានចូលរួមរាំងស្ទះដល់កំណើននៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា។

៤- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ

គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ គឺជាត្រីវិស័យនិងជាឧបករណ៍គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការតម្រង់ទិសនិងជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា។ គោលនយោបាយនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយផ្អែកលើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការសំយោគគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ បទពិសោធអន្តរជាតិ ព្រមទាំងការពិភាក្សាជាមួយក្រសួងស្ថាប័ន និងភាគីពាក់ព័ន្ធ ដោយមានការកំណត់នូវចក្ខុវិស័យ គោលបំណង គោលដៅ និងគោលការណ៍ច្បាស់លាស់ ព្រមទាំងដាក់ចេញនូវវិធានការមុតស្រួចដែលមានភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា បំពេញគ្នាទៅវិញទៅមក និងភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដោយកំណត់យន្តការ និងក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តច្បាស់លាស់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌពេលវេលាជាក់លាក់។ បន្ថែមពីនេះ ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនិងភាពច្បាស់លាស់នៃការដាក់ចេញនូវវិធានការគោលនយោបាយគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ មានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់លើយានយន្តប្រភេទអគ្គិសនីសុទ្ធច្រើ (BEV) រួមមានរថយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធច្រើ ត្រីចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធច្រើ និងទោចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធច្រើ។

៤.១- ចក្ខុវិស័យ

ចក្ខុវិស័យនៃគោលនយោបាយជាតិគឺប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាប្រទេសដែលមានការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីក្នុងកម្រិតស្តុកស្តម្ភ (optimal) ដើម្បីគាំទ្រនិងសម្រេចបានការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងធានានូវសុខុមាលភាពប្រជាជន។

៤.២- គោលបំណងនិងគោលដៅ

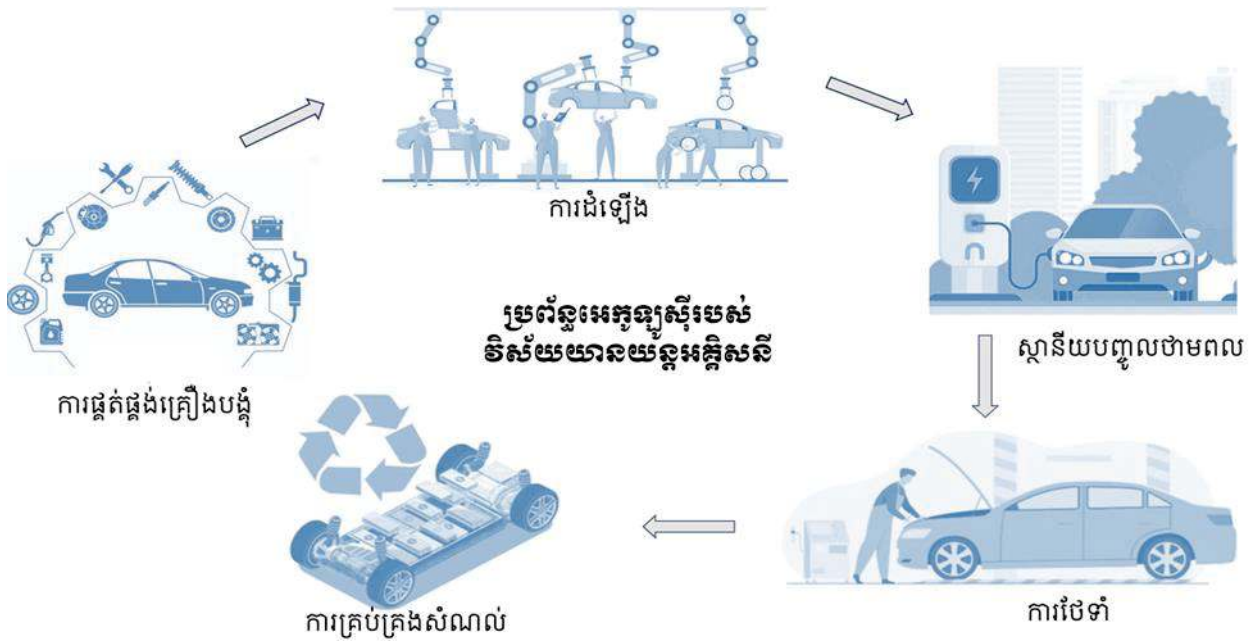
គោលនយោបាយជាតិមានគោលបំណងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់វិស័យយានយន្តអគ្គិសនីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងភាពបត់បែនតាមការវិវឌ្ឍរបស់បច្ចេកវិទ្យាយានយន្តអគ្គិសនី និងកំណត់គោលដៅឆ្នាំ២០៣០ សម្រេចបាននូវការចុះបញ្ជី៖

- រថយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធសរុបមានចំនួន៣០ ០០០គ្រឿង ដោយក្នុងនោះរថយន្តទេសចរណ៍អគ្គិសនីសុទ្ធ (private cars) មានចំនួន២៥ ០០០គ្រឿង និងរថយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធបម្រើក្នុងសកម្មភាពអាជីវកម្ម (commercial cars) មានចំនួន៥ ០០០គ្រឿង
- ទោចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធសរុប មានចំនួន៧២០ ០០០គ្រឿង និង
- ត្រីចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធសរុប មានចំនួន២០ ០០០គ្រឿង។

៤.៣- គោលការណ៍

គោលនយោបាយជាតិត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ចំនួន៣ គឺ៖ ១)- រក្សាលំនឹងសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងសុខុមាលភាពប្រជាជន ២)- អនុលោមតាមក្របខ័ណ្ឌបរិស្ថាន សង្គម និងអភិបាលកិច្ច និង ៣)- ធានាសហប្រយោជន៍ (synergy) និងព្យាសកម្មនៃវិធានការគោលនយោបាយ។

រូបភាពទី២: ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់វិស័យយានយន្តអគ្គិសនី

៤.៤- វិធានការគោលនយោបាយ

ដើម្បីសម្រេចបានចក្ខុវិស័យ គោលបំណងនិងគោលដៅខាងលើ គោលនយោបាយជាតិដាក់ចេញនូវវិធានការគោលនយោបាយគន្លឹះៗនិងកំណត់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទទួលខុសត្រូវអនុវត្តច្បាស់លាស់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌពេលវេលាជាក់លាក់ សម្រាប់តាមដានវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តដូចមានលម្អិតនៅក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ។ ដោយសារការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជាស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូង ការកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃយានយន្តអគ្គិសនីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ការឆ្លើយតបនិងស័ក្តិសិទ្ធភាព ទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់និងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងវិស័យឯកជននិងផ្ដោតលើទិដ្ឋភាពទាំងការផ្គត់ផ្គង់ ការដំឡើង ការចែកចាយ ការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី បច្ចេកវិទ្យានិងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសការសាងសង់ស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល និងការគ្រប់គ្រងសំណល់និងផលប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន។ ស្ថិតនៅក្នុងបរិកាណ៍នេះនិងអនុលោមតាមគោលការណ៍ទាំងបីខាងលើ គោលនយោបាយជាតិដាក់ចេញវិធានការគោលនយោបាយលើទិដ្ឋភាពចំនួនបីគឺ៖ ១)- ការជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី ២)- ការផ្គត់ផ្គង់យានយន្តអគ្គិសនី និង ៣)- ការការពារបរិស្ថាន។

៤.៤.១- ការជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី

ក- ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ

ការរីកចម្រើននៃទីផ្សារយានយន្តអគ្គិសនី ទាមទារឱ្យមានការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ គ្រប់ជ្រុងជ្រោយសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី រួមមានការបញ្ចូលថាមពល ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល ការប្រើប្រាស់ ការថែទាំ និងការជួសជុលយានយន្តអគ្គិសនី ជាដើម។ ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ ចាំបាច់ត្រូវមានលក្ខណៈទូលំទូលាយដែលបង្កភាពងាយស្រួលដល់អ្នកប្រើប្រាស់។ ជាការណែនាំទូទៅ យានយន្តអគ្គិសនីដប់គ្រឿងត្រូវការទូបញ្ចូលថាមពលសាធារណៈមួយ បើទោះជាជាក់ស្តែង សមាមាត្រនៃ ទូបញ្ចូលថាមពលនិងយានយន្តអគ្គិសនីអាចមានភាពខុសៗគ្នាទៅតាមប្រទេសនីមួយៗក្តី។ ទន្ទឹមនេះ ការ កំណត់ស្តង់ដារបច្ចេកទេសសម្រាប់យានយន្តអគ្គិសនី ស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល និងគ្រឿងបន្លំត្រូវមាន លក្ខណៈសកល (universal EV charging stations) និងអាចប្រើប្រាស់ឆ្លងប្រព័ន្ធបាន (interoperability) ដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួលនិងធានាសុវត្ថិភាពដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ព្រមទាំងជំរុញការចូលរួមពីគ្នាអង្គពាក់ព័ន្ធ នានានៅក្នុងឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី (low cost of entries by different players) ។

ការជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី ក៏ទាមទារនូវការផ្គត់ផ្គង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រយានយន្ត អគ្គិសនីដែលមានថ្លៃប្រើប្រាស់សមរម្យនិងអាចទទួលយកបានពីអ្នកប្រើប្រាស់ទូទៅ។ ដោយសារការ អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រយានយន្តអគ្គិសនីតម្រូវឱ្យមានការវិនិយោគដើមទុនដំបូងខ្ពស់ ភាពជាដៃគូ រវាងរដ្ឋនិងវិស័យឯកជន ជាជម្រើសល្អមួយ។ ជារួម ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រវិស័យយានយន្ត អគ្គិសនីនៅកម្ពុជា ត្រូវបង្កភាពងាយស្រួលដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ធានាថ្លៃចំណាយទាប មានសុវត្ថិភាពក្នុងការ ប្រើប្រាស់ខ្ពស់និងអាចប្រើប្រាស់ឆ្លងប្រព័ន្ធបាន ព្រមទាំងគិតគូរដល់អ្នកវិនិយោគ សំដៅធានាបាននូវ លទ្ធភាពនិងចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍ និងការធ្វើទំនើបកម្មហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅខាងលើ គោលនយោបាយជាតិសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

➢ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបញ្ចូលថាមពលយានយន្តអគ្គិសនី

- ១- រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារសម្រាប់ឧបករណ៍ឬបរិក្ខារបញ្ចូលថាមពល និងស្ថានីយបញ្ចូល ថាមពលឬផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) ដើម្បីធានាគុណភាពនិងសុវត្ថិភាព
- ២- កំណត់ទីតាំងនិងកម្រិតចំនួនស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលឬផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) ស្របតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង ដើម្បីធានានូវប្រាក់ចំណេញនិងការវិនិយោគប្រកប ដោយចីរភាព
- ៣- ពិនិត្យលទ្ធភាពបង្កើនភាពទាក់ទាញនិងការលើកទឹកចិត្តក្នុងការវិនិយោគ ដើម្បីជំរុញនិង ធានាចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ
- ៤- រៀបចំស្តង់ដារស្ថានីយឬឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលស្របតាមបរិបទអាស៊ានដែលអាចប្រើ ប្រាស់បានគ្រប់ប្រភេទយានយន្តអគ្គិសនី

- ៥- រៀបចំដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យានិងកម្មវិធីទូរស័ព្ទ (mobile app) សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ការគ្រប់គ្រង (track) និងការបង់ប្រាក់លើការប្រើប្រាស់ស្ថានីយឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលសាធារណៈឱ្យទៅយានយន្តអគ្គិសនីដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួល និងកាត់បន្ថយការកកស្ទះ និង
- ៦- ជំរុញការកសាងស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលឬផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) នៅស្ថានីយឈប់សម្រាកតាមផ្លូវជាតិ ផ្លូវលឿនឬផ្លូវលឿនខ្ពស់ អគារ ខុនដូ ផ្សារទំនើបនិងសណ្ឋាគារឱ្យបានគ្រប់រាជធានីខេត្ត។

➢ **ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល**

- ៧- រៀបចំការកំណត់ថ្លៃអគ្គិសនី ដើម្បីទាក់ទាញការប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបញ្ចូលថាមពលឱ្យយានយន្តអគ្គិសនី
- ៨- កំណត់បទដ្ឋានបច្ចេកទេសនិងស្តង់ដារសុវត្ថិភាពសម្រាប់ការបញ្ចូលថាមពលឬផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) យានយន្តអគ្គិសនី(ស្ថានីយឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលសាធារណៈ ការិយាល័យ សណ្ឋាគារ ផ្ទះ ។ល។)
- ៩- សម្រួលនិងពន្លឿននីតិវិធីផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតនិងអាជ្ញាប័ណ្ណអគ្គិសនីដល់អ្នកផ្តល់សេវាកម្មបញ្ចូលថាមពលឱ្យយានយន្តអគ្គិសនី
- ១០- ជំរុញឱ្យមានការប្រើប្រាស់ប្រភពថាមពលកើតឡើងវិញ នៅតាមស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលយានយន្តអគ្គិសនី និង
- ១១- រៀបចំផែនការពង្រីកការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល ស្របទៅតាមកំណើននៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី។

➢ **ស្តង់ដារយានយន្តអគ្គិសនីនិងគ្រឿងបន្លំ/គ្រឿងបន្លាស់**

- ១២- រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពយានយន្តអគ្គិសនី
- ១៣- រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពគ្រឿងបន្លំឬគ្រឿងបន្លាស់យានយន្តអគ្គិសនីជាពិសេសអាគុយ
- ១៤- ពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាព សម្រាប់ការនាំចូលនិងការប្រើប្រាស់យានយន្តប្រើប្រេងឥន្ធនៈ
- ១៥- ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យលក្ខណៈបច្ចេកទេសយានយន្ត ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពការធ្វើចរាចរណ៍និងចូលរួមកាត់បន្ថយការបំពុលបរិស្ថាន ព្រមទាំងពិនិត្យឡើងវិញនូវបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ តាមការចាំបាច់ដោយហេតុ
- ១៦- រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពការកែច្នៃយានយន្តប្រើប្រេងឥន្ធនៈទៅជាយានយន្តអគ្គិសនី និង
- ១៧- ពិនិត្យលទ្ធភាពកំណត់ស្តង់ដារបញ្ជាក់អនុលោមភាព និងអាជ្ញាប័ណ្ណសម្រាប់ប្រើសញ្ញាសុវត្ថិភាពផលិតផល និងរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិបច្ចេកទេសត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ព្យាសកម្ម អនុម័តគំរូ និងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី។

➢ បណ្តាញតភ្ជាប់ និងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ

១៨- រៀបចំបណ្តាញតភ្ជាប់ ចែករំលែកទិន្នន័យ និងបង្កើតប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យនិងរាយការណ៍ បញ្ជាក់ហុសបច្ចេកទេស ដើម្បីធានានូវសុវត្ថិភាពនិងការដោះស្រាយទាន់ពេលវេលា សម្រាប់ ឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលឬផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) ។

➢ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រដទៃទៀត

១៩- រៀបចំបទដ្ឋានចំណាត់អាទិភាពសាធារណៈឬនៅតាមអគារឬផ្សារទំនើប សម្រាប់យាន យន្តអគ្គិសនី និង

២០- កែសម្រួលបទដ្ឋានសាងសង់អគារនិងបទដ្ឋាននៃការអភិវឌ្ឍទីក្រុងនិងតំបន់អភិវឌ្ឍ សំខាន់ៗផ្សេងទៀត ដើម្បីជាកាតព្វកិច្ចក្នុងការបញ្ចូលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបញ្ចូលថាមពលនិង ចំណាត់យានយន្តអគ្គិសនីនៅក្នុងគម្រោង។

ខ- ការរៀបចំយន្តការលើកទឹកចិត្តដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី

ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីឱ្យកាន់តែមានសម្រាប់ល្បឿនស្របតាមនិន្នាការក្នុងតំបន់ និងសកល ការរៀបចំយន្តការលើកទឹកចិត្តគឺជាកាតាលីករដ៏សំខាន់និងមិនអាចខ្វះបាន។ យោងតាម បទពិសោធន៍របស់ប្រទេសណាមួយមុខក្នុងការប្រើប្រាស់និងអភិវឌ្ឍន៍យានយន្តអគ្គិសនី យន្តការលើកទឹកចិត្ត ត្រូវបានផ្តល់ដល់ការផលិតនិងការនាំចេញគ្រឿងបន្លំយានយន្តអគ្គិសនី ការផ្គត់ផ្គង់ដំឡើងយានយន្ត អគ្គិសនី ការនាំចូលនិងការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី ហើយភាគច្រើនស្ថិតក្នុងទម្រង់ជាការលើកទឹកចិត្ត ផ្នែកសារពើពន្ធ មិនមែនសារពើពន្ធ និងការឧបត្ថម្ភធន។ ជាទិសដៅគោលនយោបាយ ទំហំនៃការលើក ទឹកចិត្តត្រូវឈរលើមូលដ្ឋានចីរភាពនៃហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនិងការរក្សាលំនឹងតុល្យភាពថវិកា ដោយផ្ដោតលើ ការប្រើប្រាស់និងវិភាជន៍លម្អថវិកាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងស័ក្តិសិទ្ធភាព។ ក្នុងន័យនេះ គោលនយោបាយ ជាតិសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- កែសម្រួលគោលនយោបាយផ្នែកសារពើពន្ធនិងមិនមែនសារពើពន្ធ ដើម្បីកាត់បន្ថយ ការប្រើប្រាស់និងការនាំចូលយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈថ្មី
- ២- ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្ត ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់ យានយន្តអគ្គិសនីថ្មី
- ៣- ផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបញ្ចូលថាមពលសាធារណៈ
- ៤- ពិនិត្យលទ្ធភាពលើកទឹកចិត្តផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការ ផ្តល់ឥណទានដល់អ្នកចង់ទិញយានយន្តអគ្គិសនីមកប្រើប្រាស់
- ៥- ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត រួមទាំងការកែសម្រួលគោលនយោបាយពន្ធ លើការនាំចូលនិងការផលិតអាគុយប្រេងបច្ចេកវិទ្យាផ្ទុកថាមពលផ្សេងៗ ឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពល តាមផ្ទះនិងគ្រឿងបន្លាស់យានយន្តអគ្គិសនី
- ៦- រៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយជាប្រចាំជាមួយវិស័យឯកជន អំពីយន្តការលើកទឹកចិត្តរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី

៧- ពិនិត្យលទ្ធភាពរៀបចំគោលនយោបាយជំរុញការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ដឹកអ្នកដំណើរនិងដឹកទំនិញ ដោយប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី និង

៨- ជំរុញស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលទាំងកម្រិតថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលប្រើប្រាស់ថវិការដ្ឋ ទិញនិងប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី។

គ- ការពង្រីកលទ្ធភាពចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយបរិយាបន្ននិងនវានុវត្តន៍

ការពង្រីកលទ្ធភាពចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយបរិយាបន្ននិងនវានុវត្តន៍នឹងជួយកសាងទំនុកចិត្តអ្នកប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី។ ស្របជាមួយគ្នានេះ ការជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីក៏នឹងជួយឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់រៀនចាប់យកនិងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ខណៈដែលយានយន្តអគ្គិសនីបន្តអភិវឌ្ឍនិងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីនិងទំនើប។ ទន្ទឹមនេះ ការជំរុញវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនឹងពង្រីកកាលានុវត្តភាព ក្នុងការវិនិយោគនិងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗពាក់ព័ន្ធនឹងយានយន្តអគ្គិសនី តួយ៉ាងការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ដើម្បីបង្កើនគុណភាពនិងប្រសិទ្ធភាពថ្មី ដែលអាចប្រើប្រាស់បានយូរ និងប្រើពេលវេលាតិចក្នុងការបញ្ចូលថាមពល ការធ្វើទំនើបកម្មក្នុងខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្ម ក៏ដូចជាការពង្រីកវិសាលភាពស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល នៅតាមទីតាំងដែលមានសក្តានុពលប្រជាសាស្ត្រជាដើម។ ការសម្រេចបានគោលដៅនេះ ទាមទារការចូលរួមប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់របស់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធជាពិសេសវិស័យឯកជន។ ក្នុងន័យនេះ គោលនយោបាយជាតិសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- ជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើការប្រើប្រាស់ប្រភពថាមពលស្អាតថ្មីៗ ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី
- ២- សិក្សារៀបចំនូវយន្តការគាំទ្រដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើបច្ចេកវិទ្យាអភិវឌ្ឍយានយន្តអគ្គិសនីថ្មីៗ និង
- ៣- បង្កើតវេទិកាឬកម្មវិធីយានយន្តអគ្គិសនីប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗរបស់យានយន្តអគ្គិសនី និងជំរុញកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីដែលរួមមានក្រុមហ៊ុនផលិតឬនាំចូលយានយន្តអគ្គិសនី និងគ្រឿងបន្លំ មជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់សេវាកម្មថែទាំជួសជុល គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងស្ថាប័នផ្តល់មូលនិធិបណ្តុះបណ្តាលនិងអ្នកប្រើប្រាស់ សំដៅឈានទៅរកការបង្រួមគម្លាតចំណេះដឹងពីការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាយានយន្តអគ្គិសនី។

ឃ- ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីយានយន្តអគ្គិសនី

ការជំរុញការប្រើប្រាស់និងផ្គត់ផ្គង់យានយន្តអគ្គិសនីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថរបស់អ្នកប្រើប្រាស់យានយន្ត តាមរយៈការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី ទាំងលើទិដ្ឋភាពថ្លៃ ទំនុកចិត្ត និងបរិស្ថាន។ ទោះបីជាអត្ថប្រយោជន៍នៃយានយន្តអគ្គិសនីមានច្រើន ស្របពេលបរិមាណលក់ជាសកលបានបន្តកើនជាលំដាប់យ៉ាងណាក្តី អ្នកប្រើប្រាស់យានយន្តមួយចំនួននៅកម្ពុជាមិនទាន់យល់ច្បាស់ពីយានយន្តអគ្គិសនីនៅឡើយ។ រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រោម

កិច្ចសហការជាមួយវិស័យឯកជននឹងដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញនិងផ្សព្វផ្សាយអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់និងផ្គត់ផ្គង់យានយន្តអគ្គិសនី ដើម្បីពង្រីកការទទួលយកឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ តាមរយៈការចាត់វិធានការនានា ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីយានយន្តអគ្គិសនី ព្រមទាំងសមស្របនឹងលក្ខខណ្ឌពេលវេលាដើម្បីជៀសវាងការបោះជំហានលឿនពេក (leapfrogging)។ ក្នុងន័យនេះ គោលនយោបាយជាតិសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- ដាក់ចេញនូវផែនការយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយ (ដោយផ្ទាល់ និងឌីជីថល) នូវគោលដៅនាំចូល និងចែកចាយយានយន្តអគ្គិសនី
- ២- បង្កើតកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃយានយន្តអគ្គិសនីក្នុងការរួមចំណែកកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង
- ៣- បង្កើតសហគមន៍ (ដោយផ្ទាល់ និងឌីជីថល) ដើម្បីឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីអាចចែករំលែកនិងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធផ្សេងៗទាក់ទងនឹងអត្ថប្រយោជន៍និងបញ្ហាប្រឈមនៃយានយន្តអគ្គិសនីចំពោះបរិស្ថាន សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងជំនាញនិងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ។

៤.៤.២- ការផ្គត់ផ្គង់

ក- ការពង្រឹងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នៃគ្រឿងបន្លំនិងឧស្សាហកម្មដំឡើងយានយន្តអគ្គិសនី

ការរៀបចំខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នៃគ្រឿងបន្លំជាធាតុដ៏មានសារៈសំខាន់ដែលអាចឈានឆ្ពោះទៅរកការនាំចេញទៅទីផ្សារក្នុងតំបន់ ដោយត្រូវចាប់ផ្តើមពីឧស្សាហកម្មផលិតគ្រឿងបន្លំដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញនិងឈានឆ្ពោះទៅរកការកសាងឧស្សាហកម្មផលិតគ្រឿងបន្លំនិងដំឡើងយានយន្តអគ្គិសនី ដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ និងមានភាពស្មុគស្មាញស្របតាមចក្ខុវិស័យនៃ “ផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តនិងអេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា” សំដៅប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាមជ្ឈមណ្ឌលប្រមូលផ្តុំសកម្មភាពផលិតគ្រឿងបន្លំយានយន្តរហូតដល់ការដំឡើងសម្រាប់ការនាំចេញ ដើម្បីឈានទៅរកការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃក្នុងតំបន់និងសកលលោក។

ការទាក់ទាញវិនិយោគ និងការផ្តល់បរិយាកាសធុរកិច្ចអំណោយផលដល់វិនិយោគិនមានសារៈសំខាន់ក្នុងការស្រូបទាញនូវបច្ចេកវិទ្យា ជំនាញ និងធនធាន ដែលកម្ពុជាកំពុងមានតម្រូវការខ្ពស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន។ បន្ថែមពីនេះ ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតនិងដំឡើង និងបង្កើនការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីក្នុងស្រុកឱ្យបានច្រើន ការបង្កើតជាចង្កោមឧស្សាហកម្ម (industrial cluster) ដែលប្រមូលផ្តុំនូវឧស្សាហកម្មផលិតគ្រឿងបន្លំរហូតដល់ឧស្សាហកម្មដំឡើងយានយន្តអគ្គិសនីនៅក្នុងតំបន់តែមួយមានភាពចាំបាច់ណាស់។ ប្រការនេះនឹងគាំទ្រដល់ការប្រមូលផ្តុំនូវធនធាននិងកម្លាំងពលកម្មជំនាញ សម្រាប់ជំរុញការបង្កើនផលិតភាព នវានុវត្តន៍ និងបច្ចេកវិទ្យាយានយន្តអគ្គិសនី ព្រមទាំងការចាប់យកសេដ្ឋកិច្ចមាត្រដ្ឋាននិងការកាត់បន្ថយថ្លៃដឹកជញ្ជូន។ ទន្ទឹមនេះ កម្ពុជាក៏អាចចាប់យកកាលានុវត្តភាពក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មតំបន់ និងសកល ដើម្បីពង្រីកទីផ្សារនៃការផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងបន្លំដល់ប្រទេសជិតខាង

ក៏ដូចជាប្រទេសណាមួយក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី។ ក្នុងន័យនេះ គោលនយោបាយជាតិសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- ពង្រឹងការទាក់ទាញនិងផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់បរិយាកាសធុរកិច្ចក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីដោយបុរេសកម្ម
- ២- ពិនិត្យនិងកែលម្អបន្ថែមលើគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តទាំងផ្នែកសារពើពន្ធនិងមិនមែនសារពើពន្ធ លើការវិនិយោគក្នុងការដំឡើងនិងផលិតគ្រឿងបន្តុំយានយន្តអគ្គិសនី
- ៣- កំណត់ទីតាំងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសសម្រាប់ចង្កោមវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនិងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ
- ៤- ពង្រីកទីផ្សារនាំចេញគ្រឿងបន្តុំយានយន្តអគ្គិសនី តាមរយៈការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រប្រទេសបូក (country+ strategies)
- ៥- ពិនិត្យលទ្ធភាពផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត ចំពោះការកែច្នៃយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈទៅជាយានយន្តអគ្គិសនី និងការរៀបចំទឹកនៃឯកម្មចរយានយន្ត ការកែច្នៃនិងការប្រើប្រាស់អាគុយឡើងវិញ
- ៦- ពិនិត្យលទ្ធភាពលើកទឹកចិត្តផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការផ្តល់ឥណទានដល់វិនិយោគិន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃគោលនយោបាយឥណទានបែតង
- ៧- រៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយជាប្រចាំជាមួយវិស័យឯកជន អំពីយន្តការលើកទឹកចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីជំរុញការវិនិយោគលើយានយន្តអគ្គិសនី និង
- ៨- ពង្រឹងយន្តការតាមដាននិងវាយតម្លៃឧស្សាហកម្មក្រោយទទួលបានការលើកទឹកចិត្ត។

ខ- ការអភិវឌ្ឍជំនាញក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី

ការរីកចម្រើននៃឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី បង្កើតឱ្យមានតម្រូវការកម្មករជំនាញ ដែលរួមមានសមត្ថភាពនិងជំនាញជួសជុល ថែទាំ និងដំឡើងយានយន្តអគ្គិសនី ផលិតឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពល និងគ្រឿងបន្តុំ ព្រមទាំងការផ្តល់សេវាកម្មដល់អតិថិជន ជាដើម។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាមានគម្លាតជំនាញគួរឱ្យកត់សម្គាល់រវាងតម្រូវការនៃឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី និងសមត្ថភាពកម្លាំងពលកម្ម ដែលជាបញ្ហាប្រឈមចម្បងមួយសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរពីយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈទៅយានយន្តអគ្គិសនី។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាគម្លាតជំនាញនេះ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា គ្រឹះស្ថានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ និងតំណាងឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនីដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ជំនាញនិងចំណេះដឹងចាំបាច់ដល់កម្លាំងពលកម្ម ដែលចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍគន្លងអាជីពនៅក្នុងឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី។ ទន្ទឹមនេះ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ក៏ទាមទារនូវកិច្ចសហការនិងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនីផ្ទាល់ ដើម្បីធានាថាកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលមានបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនឹងភាពជឿនលឿននៃបច្ចេកវិទ្យាយានយន្តអគ្គិសនី និងស្របតាមស្តង់ដារឧស្សាហកម្មចុងក្រោយបង្អស់។

ជាទិសដៅគោលនយោបាយ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីជំនាញក្នុងវិស័យ យានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា ដោយមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមមាន តំណាងឧស្សាហកម្ម យានយន្តអគ្គិសនី មជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់សេវាកម្មថែទាំជួសជុល គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្ថាប័នផ្តល់ មូលនិធិបណ្តុះបណ្តាលនិងក្រុមប្រឹក្សាជំនាញ ដើម្បីសហការបង្កើតអ្នកជំនាញក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាយានយន្ត អគ្គិសនី ដោយចាប់ផ្តើមពីការអភិវឌ្ឍជំនាញជួសជុលនិងថែទាំយានយន្តអគ្គិសនី និងឈានឆ្ពោះទៅរកការ ផលិតគ្រឿងបន្តុំនិងដំឡើងយានយន្ត។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅខាងលើ គោលនយោបាយជាតិសម្រេចដាក់ ចេញនូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- កំណត់គោលដៅចំនួនសិក្ខាកាម ជំនាញ និងកម្រិតបណ្តុះបណ្តាលជាក់លាក់ សម្រាប់ ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងយានយន្តអគ្គិសនីប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីបំពេញទៅតាម តម្រូវការនៃការរីកចម្រើននៃឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី
- ២- រៀបចំផ្សព្វផ្សាយអំពីការអភិវឌ្ឍគន្លងអាជីពនៅក្នុងឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី ដើម្បី ទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍សិស្សប្រតិបត្តិសិក្ខាកាមលើវិស័យនេះ
- ៣- បញ្ចូលកម្មវិធី (degree programs) ឬវគ្គសិក្សា (course programs) កម្រិតខ្ពស់ ដែលផ្តោតលើបច្ចេកវិទ្យាយានយន្តអគ្គិសនី វិស្វកម្ម និងជំនាញពាក់ព័ន្ធ នៅតាមគ្រឹះស្ថាន ឧត្តមសិក្សា និងគ្រឹះស្ថានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ
- ៤- បង្កើនអន្តរកម្មរវាងអ្នកជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី និងសិស្សប្រតិបត្តិសិក្ខាកាម ដើម្បីបង្រួមគម្លាតរវាងទ្រឹស្តីនិងការអនុវត្ត តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធីកម្មសិក្សា internship, apprenticeship, on-the-job training, guest lectures, joint workshop ទាំង ក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ដើម្បីធានានូវការតាមទាន់នូវការវិវឌ្ឍក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី និង
- ៥- ជំរុញការផ្តល់កម្មវិធីសហហិរញ្ញប្បទាន (co-financing) ដល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈទាក់ទងនឹងយានយន្តអគ្គិសនី។

៤.៤.៣- ការការពារបរិស្ថាន

ទន្ទឹមនឹងការរីកចម្រើននៃឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី បាននាំឱ្យមានការកើននៃសំណល់ដែល កើតចេញពីសមាសធាតុផ្សេងៗ ដូចជាអាកុយ ម៉ូទ័រ និងគ្រឿងអេឡិចត្រូនិករបស់យានយន្តអគ្គិសនី។ សន្និធិ អាកុយយានយន្តអគ្គិសនីទូទាំងពិភពលោក ត្រូវគេរំពឹងថានឹងកើនដល់ទៅជាង១លានតោននៅឆ្នាំ២០៣០ ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានបច្ច័យអវិជ្ជមានមកលើបរិស្ថាន សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ប្រសិនបើមិនមានយន្តការ គ្រប់គ្រងត្រឹមត្រូវ។ ទន្ទឹមនេះ ការគ្រប់គ្រងនិងកែច្នៃសំណល់ទាំងនេះទាមទារឱ្យមានបច្ចេកទេសច្បាស់លាស់ និងត្រូវចំណាយខ្ពស់ ហើយកម្ពុជានៅមិនទាន់មានរោងចក្រឬសហគ្រាសកែច្នៃសំណល់អាកុយរបស់យាន យន្តអគ្គិសនីនៅឡើយ។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ ចាំបាច់ត្រូវការបច្ចេកទេសនិងបច្ចេកវិទ្យាច្បាស់លាស់ ក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងកែច្នៃសំណល់អាកុយឡើងវិញ ព្រមទាំងពន្យារអាយុកាលប្រើប្រាស់របស់អាកុយឱ្យ បានវែងជាងមុន ក៏ដូចជាបង្កើនការយល់ដឹងទៅដល់អ្នកប្រើប្រាស់អំពីសារៈសំខាន់នៃការគ្រប់គ្រងនិងការ បោះចោលសំណល់អាកុយនិងសំណល់ឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិកផ្សេងៗនៃយានយន្តអគ្គិសនីឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។

លើសពីនេះទៅទៀត ការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើម ដូចជា Cobalt និងNickel ក្នុងការផលិត អាគុយយានយន្តអគ្គិសនី ក៏អាចជួយកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថានដែរ និងជំនួសមកវិញដោយវត្ថុធាតុ ដើមដទៃដែលមានផលប៉ះពាល់តិចតួចបំផុត។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ និងដើម្បីគ្រប់គ្រងសំណល់ យានយន្តអគ្គិសនីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព គោលនយោបាយជាតិសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- ដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសំណល់យានយន្តអគ្គិសនី ជា ពិសេស ការបោះចោលអាគុយយានយន្តអគ្គិសនីដោយសុវត្ថិភាព រួមជាមួយនឹងកាកសំណល់ គ្រោះថ្នាក់ផ្សេងទៀតដែលមានផ្ទុកសារធាតុលីចូម
- ២- ដាក់ចេញក្របខ័ណ្ឌវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការប្រមូល ការដឹកជញ្ជូន និង ការកែច្នៃសំណល់យានយន្តអគ្គិសនី
- ៣- ដាក់ចេញនូវយន្តការជំរុញការកែច្នៃនិងការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវសំណល់យានយន្ត អគ្គិសនីគ្រប់ប្រភេទ
- ៤- ដាក់ចេញនូវយន្តការគ្រប់គ្រង កែច្នៃនិងកម្ទេចសំណល់យានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ ដែលប្រើប្រាស់រួចក្នុងស្រុក
- ៥- ពិនិត្យនិងកែលម្អបន្ថែមលើគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តដល់រោងចក្រកែច្នៃសំណល់ យានយន្តអគ្គិសនី និង
- ៦- រៀបចំនូវយន្តការគាំទ្រការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើបច្ចេកវិទ្យាកែច្នៃសំណល់។

៥- ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ កម្ពុជា ត្រូវមានភាពបុរេសកម្ម និងធ្វើការវិភាគអំពីហានិភ័យ ព្រមទាំងកំណត់បញ្ហាគំរាមកំហែងនានា ដែលអាច ប៉ះពាល់ដល់ការលើកកម្ពស់វិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ដោយធ្វើការតម្រង់ទិសកែសម្រួល និងដាក់ចេញនូវ វិធានការនានាតាមភាពចាំបាច់។ ហានិភ័យធំៗចំនួន៤ មានដូចខាងក្រោម៖

- **ហានិភ័យនៃការវិវត្តបច្ចេកវិទ្យា និងប្រភពថាមពលថ្មី:** ទន្ទឹមនឹងការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាដែលប្រើប្រាស់ ថាមពលអគ្គិសនី ក៏មានស្ថាប័នអន្តរជាតិដទៃទៀតកំពុងសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រភពថាមពលថ្មី ដូចជា ការប្រើប្រាស់អ៊ីដ្រូសែន។ ការប្រើប្រាស់ថាមពលអ៊ីដ្រូសែនក្នុងវិស័យយានយន្ត មានបច្ចេកវិទ្យា ទំនើបជាងយានយន្តអគ្គិសនី ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បរិយាកាស មានភាពសន្សំសំចៃខ្ពស់និង អាចបញ្ចូលថាមពលក្នុងរយៈពេលខ្លី។ ដូច្នេះ ការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យានិងប្រភពថាមពលថ្មីៗ ដូចជា អ៊ីដ្រូសែននិងថាមពលផ្សេងទៀតនាពេលអនាគតនឹងផ្តល់បច្ច័យអវិជ្ជមានដល់ការអនុវត្តគោល នយោបាយនេះ។ យ៉ាងណាមិញ បច្ចេកវិទ្យាថាមពលអ៊ីដ្រូសែននាពេលបច្ចុប្បន្ននៅមានថ្លៃខ្ពស់ ខ្លាំងនៅឡើយ និងមានសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតិចតួចបំផុតក្នុងទីផ្សារ។ ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីគ្រប់ គ្រងហានិភ័យនៃការវិវត្តបច្ចេកវិទ្យា និងភាពមិនប្រាកដប្រជានៃការរកឃើញប្រភពថាមពលថ្មី

រាជរដ្ឋាភិបាលគួរប្រកាន់ជំហរតែមួយទៅតាមស្ថានភាពសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យា ដែលអាចធ្វើការកែសម្រួលក្នុងករណីចាំបាច់ណាមួយ។

- **ហានិភ័យផ្នែកចំណូលសារពើពន្ធរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល:** ដើម្បីជំរុញវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី រាជរដ្ឋាភិបាលដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការត្រួតត្រាយន្ត្រីសម្រាប់វិស័យឯកជននិងសាធារណជន តាមរយៈការបន្តបន្ថយពន្ធនាំចូល ការលើកទឹកចិត្តផ្សេងទៀតនិងចំណាយវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រនានា ជាពិសេសស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល។ ប្រការនេះអាចនឹងដាក់សម្ពាធដល់លម្អសារពើពន្ធ ទាំងផ្នែកចំណូលនិងចំណាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យនៃការបាត់បង់ចំណូលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ការលើកទឹកចិត្តនិងការជំរុញយានយន្តអគ្គិសនី គឺត្រូវគិតគូរល្អិតល្អន់ដោយធ្វើការវិភាគនិងថ្លឹងថ្លែងរវាងផ្តល់ផលប៉ះពាល់ដល់ចំណូលរដ្ឋទៅនឹងអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមក្នុងសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងបរិស្ថាន។
- **ហានិភ័យនៃការប៉ះពាល់បរិស្ថានរយៈពេលវែង:** អាគុយរបស់យានយន្តអគ្គិសនីមានអាយុកាលប្រើប្រាស់ជាមធ្យមប្រមាណ ដល់ ១០ឆ្នាំដែលបច្ចុប្បន្ននេះមិនទាន់មានស្ថាប័នណាមួយប្រមូលនិងកែច្នៃអាគុយទាំងនោះឡើងវិញនៅឡើយ។ អាគុយដែលមិនអាចកែច្នៃបានទាំងនោះនឹងមានបច្ច័យអវិជ្ជមានទៅដល់បរិស្ថានរយៈពេលវែងដែលជាកត្តារាំងស្ទះមួយក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិទេសចរណ៍។ ជាដំណោះស្រាយលើហានិភ័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរប្រកាន់គោលជំហរលើកចំហក្នុងការទទួលយកដំណោះស្រាយផ្សេងៗ ពីវិស័យឯកជន ក៏ដូចជាបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗសម្រាប់ការកែច្នៃអាគុយឡើងវិញ។
- **ហានិភ័យនៃការសេសសល់នូវយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈដែលប្រើប្រាស់រួច:** ការកើនឡើងនៃយានយន្តអគ្គិសនីច្រើនលើសលប់នឹងអាចបង្កជាហានិភ័យ ដូចខាងក្រោម៖
  - យានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈដែលប្រើប្រាស់រួចនឹងត្រូវនាំចូលមកប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ដូចជាកម្ពុជា ក្នុងថ្ងៃទាប នឹងធ្វើឱ្យមានតម្រូវការទីផ្សារខ្ពស់។ អាស្រ័យហេតុនេះ កម្ពុជាអាចនឹងក្លាយជាទិសដៅរបស់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងការចាក់ចោលនូវយានយន្តដែលឈប់ប្រើប្រាស់ ដែលបង្កជាហានិភ័យក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិទេសចរណ៍។ ដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យនេះ វិធានការច្បាស់លាស់ត្រូវដាក់ចេញ ដើម្បីគ្រប់គ្រងយានយន្តដែលប្រើប្រាស់រួច។
  - បន្ថែមលើនេះ ស្របពេលដែលមានការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា លទ្ធភាពនៃការនាំចូលយានយន្តអគ្គិសនីប្រើប្រាស់រួចដែលមានថ្លៃទាបឬការនាំចូលអាគុយ ឬគ្រឿងបន្លាស់យានយន្តអគ្គិសនីចាស់ៗ ក៏អាចនឹងប្រែក្លាយកម្ពុជា ជាប្រទេសគោលដៅនៃការបោះចោលសំណល់យានយន្តអគ្គិសនីផងដែរ។ ដើម្បីទប់ស្កាត់ហានិភ័យនេះក្រសួងស្ថាប័នដែលចូលរួមអនុវត្ត ត្រូវបន្តតាមដាននិងគ្រប់គ្រងការហូរចូលនៃកាកសំណល់យានយន្តអគ្គិសនីមកកម្ពុជា។

- ខណៈពេលដែលសន្ទុះនៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីក្នុងស្រុកមានការកើនឡើង ការបន្សល់ទុកនូវយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈដែលប្រើប្រាស់រួចនឹងមានចំនួនច្រើនលើសលប់ដែលមិនមានទីផ្សារសម្រាប់ការនាំចេញទៅប្រទេសដទៃ។ ដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យខាងលើ យន្តការសម្រាប់តាមដាននិងវាយតម្លៃប្រចាំឆ្នាំត្រូវមានការគ្រប់គ្រងចំនួននៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីក្នុងស្រុក ព្រមទាំងដាក់ចេញនូវវិធានការអន្តរាគមន៍ភ្លាមៗក្នុងករណីចាំបាច់។

៦- យន្តការស្ថាប័ននិងការតាមដាននិងវាយតម្លៃ

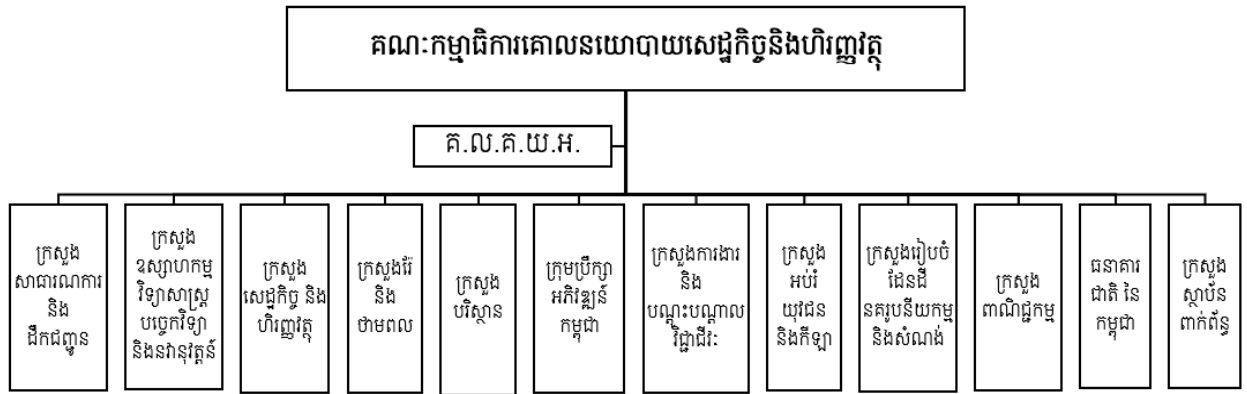
៦.១- ការរៀបចំយន្តការស្ថាប័ន

ស្ថាប័នដឹកនាំនិងសម្របសម្រួលការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ ត្រូវរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងធានាឱ្យមានសហមតិពល ព្យាសកម្មនិងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងក្រសួង ស្ថាប័ននិងតួអង្គពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ក្រសួង ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវនាំមុខនីមួយៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវនិងមានគណនេយ្យភាពចំពោះការអនុវត្តវិធានការជាក់លាក់ដែលខ្លួនទទួលបន្ទុក។

គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (គ.ស.ហ.) ជាអ្នកតម្រង់ទិសយុទ្ធសាស្ត្រនិងពិនិត្យលើលទ្ធផលជាមួយនៃការអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិនេះ ព្រមទាំងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានាក្នុងកម្រិតនយោបាយ និងគោលនយោបាយដែលមានចរិតអន្តរក្រសួង ស្ថាប័ន។

គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសអន្តរក្រសួង ដើម្បីតាក់តែងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត គោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍយានយន្តអគ្គិសនី (គ.ល.គ.យ.អ.) ទទួលបន្ទុកសម្របសម្រួលលើការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ការស្នើសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី, សម្របសម្រួលលើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងសូចនាកររបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដាក់ជូន គ.ស.ហ. និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមក្នុងកម្រិតបច្ចេកទេសនិងផ្នែកនិយ័តកម្ម។

ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយនីមួយៗ និងរៀបចំផែនការសកម្មភាពនិងសូចនាករលម្អិតសម្រាប់គាំទ្រការតាមដានការអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយនោះ ព្រមទាំងដាក់ជូន គ.ល.គ.យ.អ. សម្រាប់បញ្ចូលជាផែនការសកម្មភាពរួម នៃគោលនយោបាយជាតិនេះ។

៦.២- ការតាមដាននិងវាយតម្លៃ

ដើម្បីធានាថាវិធានការដែលដាក់ចេញក្នុងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ ត្រូវបានអនុវត្តទាន់ពេលវេលា និងផ្តល់បច្ច័យតាមការរំពឹងទុក រាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ភារកិច្ចជូន គ.ស.ហ. ដែលមាន គ.ល.គ.យ.អ. ជាអ្នកសម្របសម្រួលការអនុវត្តនិងការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ។ គ.ល.គ.យ.អ. ត្រូវ ១)- សម្របសម្រួលរៀបចំផែនការសកម្មភាព និងសូចនាករសមិទ្ធកម្មគន្លឹះ ដែលអាចវាស់វែងបច្ច័យជារួមលើការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីធៀបនឹងយានយន្តសរុបក្នុងស្រុក ក៏ដូចជាផលជះនៃការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ ធនធានមនុស្សនិងបរិយាកាសធុរកិច្ច និងវិនិយោគ ២)- ការកំណត់តួនាទីនិងភារកិច្ចតាមដាន និងប្រមូលទិន្នន័យរវាងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដោយមាននីតិវិធីនិងរចនាសម្ព័ន្ធច្បាស់លាស់ និង ៣)- រាយការណ៍ជាទៀងទាត់រៀងរាល់ ៦ខែម្តង ជូន គ.ស.ហ. អំពីវឌ្ឍនភាពនិងបញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ។

៧- សន្និដ្ឋាន

ក្នុងបរិការណ៍ដែលពិភពលោកកំពុងហ៊ុមព័ទ្ធដោយបញ្ហាប្រឈមនិងភាពមិនប្រាកដប្រជា កម្ពុជាត្រូវការជាចាំបាច់នូវការកសាងភាពធន់របស់ខ្លួន តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនដើម្បីសម្របខ្លួនទៅនឹងការប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃជីវភាពនិងនិម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់និងសកល។ ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីមិនគ្រាន់តែនឹងចូលរួមជំរុញសម្រុះនៃការធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចនិងបង្កើតចន្ទល់ថ្មីៗនៃកំណើន ប៉ុន្តែលើកកម្ពស់បរិស្ថាន និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងសុខុមាលភាពសាធារណៈដូចដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជាកោណដំណាក់កាលទី១ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥។ ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនឹងចូលរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើការប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈដែលជាប្រភពនៃការបំបាត់ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដ៏ចម្បង ការធានាសន្តិសុខថាមពលជាតិ ការចូលរួមលើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជន តាមរយៈភាពសន្សំសំចៃខ្ពស់នៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី និងជាពិសេសការឈោងចាប់នូវបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗស្របគ្នានឹងនិន្នាការតំបន់និងសកល។

គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ គឺជាត្រីវិស័យនិងឧបករណ៍គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយកំណត់គោលដៅឆ្នាំ២០៣០ សម្រេចបាននូវការចុះបញ្ជី៖ ១)- រថយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធសរុបមានចំនួន៣០ ០០០គ្រឿង ដោយក្នុងនោះរថយន្តទេសចរណ៍អគ្គិសនីសុទ្ធមានចំនួន២៥ ០០០គ្រឿង និងរថយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធបម្រើក្នុងសកម្មភាពអាជីវកម្មមានចំនួន៥ ០០០គ្រឿង ២)- ទោចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធសរុបមានចំនួន៧២០ ០០០គ្រឿង និង ៣)- ត្រីចក្រយានយន្តអគ្គិសនីសុទ្ធសរុបមានចំនួន២០ ០០០គ្រឿង ព្រមទាំងជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់វិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ដើម្បីធានាបាននូវសមតុល្យទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងបរិស្ថានល្អ។ គោលនយោបាយជាតិនេះ បានដាក់ចេញនូវវិធានការមុតស្រួច និងកំណត់ពីការទទួលខុសត្រូវអនុវត្តរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងតួអង្គពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងក្របខ័ណ្ឌពេលវេលាអនុវត្តជាក់លាក់។ ទន្ទឹមនេះ គោលនយោបាយជាតិនេះ ក៏បានកំណត់យន្តការស្ថាប័នច្បាស់លាស់សម្រាប់ការតាមដាននិងវាយតម្លៃការអនុវត្តវិធានការដែលបានដាក់ចេញ និងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមអន្តរវិស័យនានាដែលនឹងអាចកើតឡើងនៅពេលអនុវត្តឬមិនបានព្រាងទុក។

តាមរយៈការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី២០២៤-២០៣០ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តនិងជំនឿយ៉ាងមុតមាំ ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា សំដៅប្រែក្លាយជាប្រទេសដែលលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីនារយៈពេលមធ្យមនិងវែងខាងមុខ ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍកម្ពុជាប្រកបដោយចីរភាព ដោយថ្លឹងថ្លែងទាំងទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងបរិស្ថាន។

ឧបសម្ព័ន្ធ៖ វិធានការគោលនយោបាយ

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
១	ការជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី		
១.១	ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ		
១.១.១	រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារសម្រាប់ ឧបករណ៍ឬបរិក្ខារបញ្ចូលថាមពល និងស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលឬផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) ដើម្បីធានាគុណភាពនិងសុវត្ថិភាព	ក.រ.ថ. (ដីកនាំ) ^២ ក.ស.ក. ក.ខ.វ.ប.ន.និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.២	កំណត់ទីតាំងនិងកម្រិតចំនួនស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល/ផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) ស្របតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងដើម្បីធានារូប្រាក់ចំណេញនិងការវិនិយោគប្រកបដោយចីរភាព	ក.រ.ថ. (ដីកនាំ) ក.ស.ក. ក.ជ.ន.ស. ក.ស.ហ.វ. ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៥
១.១.៣	ពិនិត្យលទ្ធភាពបង្កើនភាពទាក់ទាញនិងការលើកទឹកចិត្តក្នុងការវិនិយោគ ដើម្បីជំរុញនិងធានាចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ	ក.ស.ហ.វ. (ដីកនាំ) ក.រ.ថ. ក.ស.ក. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៧
១.១.៤	រៀបចំស្តង់ដារស្ថានីយឬឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពល ស្របតាមបរិបទអាស៊ាន ដែលអាចប្រើប្រាស់បានគ្រប់ប្រភេទយានយន្តអគ្គិសនី	ក.រ.ថ. (ដីកនាំ) ក.ស.ក. ក.ខ.វ.ប.ន. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៥

^២ សម្គាល់៖ គ.ស.ហ.: គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ, ក.ស.ហ.វ.: ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ, ក.អ.ក.: ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
 ក.ព.ណ.: ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក.ខ.វ.ប.ន.: ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ ក.ស.ក.: ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
 ក.រ.ថ.: ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល, ក.ប.ស្ត.: ក្រសួងបរិស្ថាន, ក.ក.ប.: ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ អ.យ.ក.: ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
 ក.ប.ទ.: ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍, ក.ជ.ន.ស.: ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ និង ម.អ.ជ.: មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ។

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ស្ថេរភាពទទួលបាន	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
១.១.៥	រៀបចំដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និងកម្មវិធីទូរស័ព្ទ (Mobile App) សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ ការគ្រប់គ្រង (Track) និងការបង់ប្រាក់ លើការប្រើប្រាស់ស្ថានីយឬឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលសាធារណៈ ឱ្យទៅយានយន្តអគ្គិសនី ដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួលនិងកាត់បន្ថយការកកស្ទះ	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក.ខ.វ.ប.ន. ក្រសួង ស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៥
១.១.៦	ជំរុញការកសាងស្ថានីយបញ្ចូលថាមពល ផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) នៅស្ថានីយយប់សម្រាកតាមផ្លូវជាតិ ផ្លូវលឿនឬផ្លូវលឿនខ្ពស់ អគារ ខុនដូរ ផ្សារទំនើបនិងសណ្ឋាគារ ឱ្យបានគ្រប់រាជធានីខេត្ត	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក.ខ.វ.ប.ន. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៦
១.១.៧	រៀបចំការកំណត់ថ្លៃអគ្គិសនី ដើម្បីទាក់ទាញការប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបញ្ចូលថាមពលឱ្យយានយន្តអគ្គិសនី	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. និង ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.៨	កំណត់បទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងស្តង់ដារសុវត្ថិភាព សម្រាប់ការបញ្ចូលថាមពល ផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ស្តុកថាមពល (swap) យានយន្តអគ្គិសនី (ស្ថានីយឬឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលសាធារណៈ ការិយាល័យ សណ្ឋាគារ ផ្ទះ ។ល។)	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៥
១.១.៩	សម្រួលនិងពន្លឿននីតិវិធីផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតនិងអាជ្ញាប័ណ្ណអគ្គិសនីដល់អ្នកផ្តល់សេវាកម្មបញ្ចូលថាមពលឱ្យយានយន្តអគ្គិសនី	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ហ.វ. និង ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.១០	ជំរុញឱ្យមានការប្រើប្រាស់ប្រភពថាមពលកើតឡើងវិញនៅតាមស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលយានយន្តអគ្គិសនី	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. និង ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៧

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ល្មើនទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
១.១.១១	រៀបចំផែនការពង្រីកការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល ស្របទៅតាមកំណើននៃការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.១២	រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ក. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. ក.វ.ថ និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.១៣	រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពគ្រឿងបន្លុះគ្រឿងបន្លាស់យានយន្តអគ្គិសនី ជាពិសេសអាគុយ	ក.ស.ក. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. ក.វ.ថ និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.១៤	ពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាព សម្រាប់ការនាំចូលនិងការប្រើប្រាស់យានយន្តប្រើប្រែងឥន្ធនៈ	ក.ស.ក. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. ក.ស.ហ.វ. និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.១៥	ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យលក្ខណៈបច្ចេកទេសយានយន្ត ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពការធ្វើបរិយាគមន៍និងចូលរួមកាត់បន្ថយការបំពុលបរិស្ថាន ព្រមទាំងពិនិត្យឡើងវិញនូវបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធតាមការចាំបាច់ជាយថាហេតុ	ក.ស.ក. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.១.១៦	រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពការកែច្នៃពីយានយន្តប្រើប្រែងឥន្ធនៈ ទៅយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ក. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៥ - ២០២៦
១.១.១៧	ពិនិត្យលទ្ធភាពកំណត់ស្តង់ដារ បញ្ជាក់អនុលោមភាពនិងអាជ្ញាបណ្ណសម្រាប់ប្រើប្រាស់ស្ថាប័នគុណភាពផលិតផល និងរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិបច្ចេកទេសត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ ព្យាសកម្ម អនុម័តគំរូ និងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ខ.វ.ប.ន. (ដឹកនាំ) និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
១.១.១៨	រៀបចំបណ្តាញតភ្ជាប់ ចែករំលែកទិន្នន័យ និងបង្កើតប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យនិងរាយការណ៍បញ្ជាក់ហុសបច្ចេកទេស ដើម្បីធានាវិសុវត្ថិភាព និងការដោះស្រាយទាន់ពេលវេលា សម្រាប់ឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលប្រដាប់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបញ្ជាថាមពល (swap)	ក.រ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក.ប.ទ. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦
១.១.១៩	រៀបចំបទដ្ឋានចំណតអាទិភាពសាធារណៈឬនៅតាមអាការ្យផ្សារទំនើបសម្រាប់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ក.(ដឹកនាំ) និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៥ - ២០២៦
១.១.២០	កែសម្រួលបទដ្ឋានសាងសង់អគារ និងបទដ្ឋាននៃការអភិវឌ្ឍទីក្រុងនិងតំបន់អភិវឌ្ឍសំខាន់ៗផ្សេងទៀត ដើម្បីជាកាតព្វកិច្ចក្នុងការបញ្ចូលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបញ្ចូលថាមពលនិងចំណតយានយន្តអគ្គិសនីនៅក្នុងគម្រោង	ក.ជ.ន.ស.(ដឹកនាំ) ក.រ.ថ. និង ក.ស.ក. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៥-២០២៦
១.២	ការរៀបចំយន្តការលើកទឹកចិត្តដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី		
១.២.១	កែសម្រួលគោលនយោបាយផ្នែកសារពើពន្ធនិងមិនមែនសារពើពន្ធដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់និងការនាំចូលយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈថ្មី	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. និង ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៤
១.២.២	ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្ត ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនីថ្មី	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. និង ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៨
១.២.៣	ផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបញ្ចូលថាមពលសាធារណៈ	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក.អ.ក. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៨

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ល្មើនទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
១.២.៤	ពិនិត្យលទ្ធភាពលើកទឹកចិត្តផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការផ្តល់ឥណទានដល់អ្នកចង់ទិញយានយន្តអគ្គិសនីមកប្រើប្រាស់	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ដឹកនាំ) ក.ស.ហ.វ. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
១.២.៥	ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តរួមទាំងការកែសម្រួលគោលនយោបាយពន្ធលើការនាំចូលនិងការផលិតអាគុយប្រចេញកិច្ចការផ្ទុកថាមពលអគ្គិសនីផ្សេងៗ ឧបករណ៍បញ្ចូលថាមពលតាមផ្ទះនិងគ្រឿងបន្លាស់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
១.២.៦	រៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយជាប្រចាំជាមួយវិស័យឯកជនអំពីយន្តការលើកទឹកចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០៣០
១.២.៧	ពិនិត្យលទ្ធភាពរៀបចំគោលនយោបាយជំរុញការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ដឹកអ្នកដំណើរនិងដឹកទំនិញដោយប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ក. (ដឹកនាំ) និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
១.២.៨	ជំរុញស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលទាំងកម្រិតផ្ទៃក្នុងជាតិនិងផ្ទៃក្រៅក្រោមជំនាញដើម្បីប្រាស់ថវិកាដ្ឋ ទិញនិងប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
១.៣	ការពង្រីកលទ្ធភាពចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយបរិយាបន្ននិងនាំត្រូវ		
១.៣.១	ជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើការប្រើប្រាស់ប្រភពថាមពលស្អាតថ្មីៗ ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី	ក.វ.ថ. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ស. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
១.៣.២	សិក្សារៀបចំនូវយន្តការគាំទ្រដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើបច្ចេកវិទ្យាអភិវឌ្ឍន៍យានយន្តអគ្គិសនីថ្មីៗ	ក.ខ.វ.ប.ស. (ដឹកនាំ) ក.ស.ហ.វ. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
១.៣.៣	បង្កើតវិទ្យាស្ថានយន្តការណ៍យន្តការណ៍ស្របច្បាប់ ដើម្បីបែកចែកព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗរបស់យានយន្តអគ្គិសនី និងជំរុញកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី និងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលផលិតប្រឡាក់ម៉ាស៊ីន និងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងស្ថាប័នផ្តល់មូលនិធិបណ្តុះបណ្តាលនិងអ្នកប្រើប្រាស់ សំដៅឈានទៅរកការបង្រួមគ្នាគ្រប់គ្រងដំណើរការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាយន្តអគ្គិសនី	ក.ខ.វ.ប.ន. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០៣០
១.៤	ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីយានយន្តអគ្គិសនី		
១.៤.១	ដាក់ចេញនូវផែនការយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយ (ដោយផ្ទាល់ និងឌីជីថល) នូវគោលដៅនាំចូលនិងចែកចាយយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ក.(ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. និង ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦
១.៤.២	បង្កើតកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយពីអត្ថប្រយោជន៍នៃយានយន្តអគ្គិសនីក្នុងការរួមចំណែកកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ក.ប.ស. (ដឹកនាំ) ក.ស.ហ.វ. ក.ស.ក. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៦
១.៤.៣	បង្កើតសហគមន៍ (ដោយផ្ទាល់ និងឌីជីថល) ដើម្បីឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីអាចបែកចែកនិងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធផ្សេងៗទាក់ទងនឹងអត្ថប្រយោជន៍និងបញ្ហាប្រឈមនៃយានយន្តអគ្គិសនីចំពោះបរិស្ថាន សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងជំនាញនិងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ	ក.ខ.វ.ប.ន.(ដឹកនាំ) ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៦

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ល្អឯកទេសខុសគ្រួស	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
២	ការផ្គត់ផ្គង់		
២.១	ការពង្រឹងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នៃគ្រឿងបន្លំនិងឧស្សាហកម្មដំឡើងយានយន្ត		
២.១.១	ពង្រឹងការទាក់ទាញនិងផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់បរិយាកាសធុរកិច្ចក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីដោយបុរេសកម្ម	ក.ព.ណ. (ដឹកនាំ) ក.អ.ក. ក.ស.ហ.វ. ក.ខ.វ.ប.ន. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
២.១.២	ពិនិត្យនិងកែលម្អបន្ថែមលើគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តទាំងផ្នែកសារពើពន្ធនិងមិនមែនសារពើពន្ធ លើការវិនិយោគក្នុងការដំឡើងនិងផលិតគ្រឿងបន្លំយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក.អ.ក. ក.ខ.វ.ប.ន. និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦
២.១.៣	កំណត់ទីតាំងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសសម្រាប់ចង្កោមវិស័យយានយន្តអគ្គិសនីនិងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ	ក.អ.ក. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក.ស.ហ.វ. ក.ខ.វ.ប.ន. EDC និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
២.១.៤	ពង្រីកទីផ្សារនាំចេញគ្រឿងបន្លំយានយន្តអគ្គិសនី តាមរយៈការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រប្រទេសបូក (Country+ Strategies)	ក.ព.ណ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ហ.វ. ក.អ.ក. ក.ខ.វ.ប.ន. និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
២.១.៥	ពិនិត្យលទ្ធភាពផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តចំពោះការកែច្នៃយានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈ ទៅជាយានយន្តអគ្គិសនី និងការរៀបចំទីកន្លែងកម្ទេចយានយន្ត ការកែច្នៃនិងការប្រើប្រាស់អាគុយឡើងវិញ	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ស.ក. ក.អ.ក. ក.ខ.វ.ប.ន. ក.វ.ថ. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
២.១.៦	ពិនិត្យលទ្ធភាពលើកទឹកចិត្តផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការផ្តល់សេវាធានាដល់វិនិយោគិនក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃគោលនយោបាយឥណទានបែតង	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ដីកនាំ) ក.ស.ហ.វ. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០៣០
២.១.៧	រៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយជាប្រចាំជាមួយវិស័យឯកជន អំពីយន្តការលើកទឹកចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីជំរុញការវិនិយោគលើយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ក. (ដីកនាំ) ក.ស.ហ.វ. ក.អ.ក. ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យឯកជន	២០២៤ - ២០២៦
២.១.៨	ពង្រឹងយន្តការតាមដាននិងវាយតម្លៃឧស្សាហកម្មក្រោយទទួលបានការលើកទឹកចិត្ត	ក.អ.ក. (ដីកនាំ) ក.ខ. វ. ប. ន. ក.ស.ហ.វ. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៥ - ២០៣០
២.២	ការអភិវឌ្ឍជំនាញក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី		
២.២.១	កំណត់គោលដៅចំនួនសិក្ខាកាម ជំនាញ និងកម្រិតបណ្តុះបណ្តាលជាក់លាក់ សម្រាប់ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងយានយន្តអគ្គិសនីប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីបំពេញទៅតាមតម្រូវការនៃការកែច្នៃនៃឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ក.ប. (ដីកនាំ) អ.យ.ក. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៥
២.២.២	រៀបចំផ្សព្វផ្សាយអំពីការអភិវឌ្ឍគន្លងអាជីពនៅក្នុងឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី ដើម្បីទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍សិស្សនិស្សិតប្រកបដោយលទ្ធភាពលើវិស័យនេះ	អ.យ.ក. (ដីកនាំ) ក.ក.ប. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៧
២.២.៣	បញ្ចូលកម្មវិធី (degree programs) ឬវគ្គសិក្សា (course programs) កម្រិតខ្ពស់ដែលផ្តោតលើបច្ចេកវិទ្យាយានយន្តអគ្គិសនី វិស្វកម្មនិងជំនាញពាក់ព័ន្ធ នៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សានិងគ្រឹះស្ថានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ	អ.យ.ក. (ដីកនាំ) ក.ក.ប. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៥ - ២០២៧

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
២.២.៤	បង្កើនអង្គការកម្មវិធីអ្នកជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មយានយន្តអគ្គិសនី និងសិស្សប្រតិបត្តិការកាម ដើម្បីបង្កើនគុណភាពវារីទ្រឹស្តីនិងការអនុវត្ត តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធីកម្មសិក្សា internship, apprenticeship, on-the-job training, guest lectures, joint workshop ទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ដើម្បីធានាវិភាគតាមទាន់នូវការវិវត្តថ្មីៗក្នុងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ក.ប. (ដឹកនាំ) អ.យ.ក. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៧
២.២.៥	ជំរុញការផ្តល់កម្មវិធីសហហិរញ្ញប្បទាន (co-financing) ដល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈទាក់ទងនឹងយានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ហ.វ. (ដឹកនាំ) ក.ក.ប. ម.អ.ជ និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៧
៣ ការការពារបរិស្ថាន			
៣.១	ដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិនិងស្តង់ដារសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសំណល់យានយន្តអគ្គិសនី ជាពិសេស ការបោះចោលអាគុយយានយន្តអគ្គិសនីដោយសុវត្ថិភាព រួមជាមួយនឹងកាកសំណល់គ្រោះថ្នាក់ផ្សេងទៀតដែលមានផ្ទុកសារធាតុលីប៊ូម	ក.ប.ស្ន. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦
៣.២	ដាក់ចេញក្របខ័ណ្ឌវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការប្រមូល ការដឹកជញ្ជូន និងការកែច្នៃសំណល់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.ប.ស្ន. (ដឹកនាំ) និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦
៣.៣	ដាក់ចេញនូវយន្តការជំរុញការកែច្នៃនិងការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវសំណល់យានយន្តអគ្គិសនីគ្រប់ប្រភេទ	ក.ប.ស្ន. (ដឹកនាំ) ក.ខ.វ.ប.ន. និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦
៣.៤	ដាក់ចេញនូវយន្តការគ្រប់គ្រង កែច្នៃនិងកម្ទេចសំណល់យានយន្តប្រើប្រាស់ប្រេងឥន្ធនៈដែលប្រើប្រាស់រួចក្នុងស្រុក	ក.ប.ស្ន. (ដឹកនាំ) និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦

ល.រ.	វិធានការគោលនយោបាយ	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា
៣.៥	ពិនិត្យនិងកែលម្អបន្ថែមលើគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តដល់ រោងចក្រកែច្នៃសំណល់យានយន្តអគ្គិសនី	ក.ស.ហ.វ.(ដឹកនាំ) និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦
៣.៦	រៀបចំនូវយន្តការគាំទ្រការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើបច្ចេកវិទ្យា កែច្នៃសំណល់	ក.ស.ហ.វ.(ដឹកនាំ) ក.ប.ស. និង ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	២០២៤ - ២០២៦